

ข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ รายสินค้าจังหวัดภูเก็ต ประจำปี ๒๕๖๕ สับปะรดภูเก็ต

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดภูเก็ต
กลุ่มสารสนเทศการเกษตร

คำนำ

การจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์รายสินค้าของจังหวัดภูเก็ต มีวัตถุประสงค์เพื่อนำระบบฐานข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนงาน เพื่อพัฒนา/ขับเคลื่อนสินค้าเกษตรที่สำคัญ รวมถึงการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดภูเก็ต

ปี พ.ศ.๒๕๖๕ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดภูเก็ต ได้คัดเลือกสินค้า “สับปะรดภูเก็ต” ในการจัดทำข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์รายสินค้าของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งได้ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลทางชีววิทยา ข้อมูลกายภาพ ข้อมูลการผลิต ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ รวมถึงแผนงาน/โครงการที่ขับเคลื่อน จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการ และผู้ที่สนใจ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาให้กับเกษตรกรต่อไป และขอขอบคุณทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง กลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการ ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดภูเก็ต

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดภูเก็ต	๑-๑๐
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปของสับปะรด	๑๑-๓๒
ข้อมูลทั่วไปของสับปะรด	๑๑-๑๖
ข้อมูลทั่วไปของสับปะรดภูเก็ต	๑๗-๓๒
- ความเป็นมาของสับปะรดภูเก็ต	๑๗
- ลักษณะของสับปะรดภูเก็ต	๑๗-๑๘
- สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	๑๘
- ลักษณะดินที่เหมาะสม	๑๘-๒๑
- รูปแบบการปลูกสับปะรดภูเก็ต	๒๒
การปลูกเป็นพืชเดี่ยว	
การปลูกแซมในสวนยางพารา	
- การเตรียมพื้นที่ปลูก	๒๓
- การเตรียมหน่อวัสดุปลูก	๒๓
- ฤดูปลูก	๒๓
- การบำรุงรักษา	๒๓-๒๔
- การบังคับการออกดอก	๒๔-๒๖
- การเก็บเกี่ยวผลผลิต	๒๖
- การปฏิบัติหลังเก็บเกี่ยว	๒๗
- การปฏิบัติดูแลรักษาต้นต่อสับปะรดภูเก็ต	๒๗
- อาการผิดปกติของสับปะรด	๒๘-๒๙
- การพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน	๒๙
มาตรฐาน GAP	๒๙
รายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP	๓๐
เครื่องหมายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายใต้ชื่อ “สับปะรดภูเก็ต” (Phuket Pineapple)	๓๑
รายชื่อเกษตรกรที่ได้รับมาตรฐานตราสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์	๓๒
- ข้อมูลระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่สับปะรดภูเก็ต	๓๒
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	๓๓-๓๕
- สถานการณ์การผลิตสับปะรดภูเก็ต ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕ จังหวัดภูเก็ต	๓๓
- วิธีการตลาดสับปะรดภูเก็ต	๓๔
- ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน	๓๕
ส่วนที่ ๔ ข้อมูลแผนงาน/โครงการ เกี่ยวกับสินค้าสับปะรดภูเก็ต	๓๖-๓๗
- การใช้นวัตกรรมขยายผลสู่กลุ่มแปลงใหญ่สับปะรดภูเก็ต	๓๖
โดยศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม	
(Agritech and Innovation Center : AIC) จังหวัดภูเก็ต	
- การเพิ่มมูลค่าสับปะรดภูเก็ตโดยการผลิตเป็นเวชสำอางจากสับปะรดภูเก็ต	๓๗
โดยสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตร่วมกับวิสาหกิจชุมชนสับปะรดภูเก็ต	
- โครงการ/แผนงานด้านสับปะรดภูเก็ต ปีงบประมาณ ๒๕๖๕	๓๗

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงปริมาณน้ำฝน จำนวนวันฝนตก อุณหภูมิ และความชื้นสัมพัทธ์ ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต	๒
ตารางที่ ๒ แสดงกลุ่มชุดดินที่พบในจังหวัดภูเก็ต	๒-๓
ตารางที่ ๓ แสดงหน่วยแผนที่ดินต่างๆ ที่พบแพร่กระจายอยู่ในจังหวัดภูเก็ต	๓
ตารางที่ ๔ แสดงการกระจายของกลุ่มชุดดินที่พบในอำเภอต่างๆ เรียงลำดับตามกลุ่มที่มี พื้นที่มากไปหาน้อย	๔
ตารางที่ ๕ คริวเรือนเกษตรกรรมและพื้นที่การทำเกษตร	๕
ตารางที่ ๖ ลักษณะทางการเกษตรกรรมในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต	๕
ตารางที่ ๗ สถานการณ์การปลูกพืชสำคัญทางเศรษฐกิจ ปีเพาะปลูก ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ของจังหวัดภูเก็ต	๖
ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลการทำประมงในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต	๖
ตารางที่ ๙ แสดงปริมาณผลผลิตสัตว์น้ำที่จับได้จากการทำประมงรวมปลาทุกชนิด	๖
ตารางที่ ๑๐ สรุปสถานการณ์การเพาะเลี้ยงและปริมาณการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่ จังหวัดภูเก็ตปี ๒๕๖๔	๗
ตารางที่ ๑๑ สถานการณ์การเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ปี ๒๕๖๔	๗
ตารางที่ ๑๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๓	๘
ตารางที่ ๑๓ ประเภทกลุ่มเกษตรกรรม/สหกรณ์การเกษตร	๙
ตารางที่ ๑๔ สหกรณ์การเกษตร ๙	
ตารางที่ ๑๕ กลุ่มเกษตรกรรมในจังหวัดภูเก็ต	๑๐
ตารางที่ ๑๖ ประเภทสถาบันเกษตรกรจังหวัดภูเก็ต	๑๐
ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลวิสาหกิจชุมชน	๑๐
ตารางที่ ๑๘ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลัก	๑๐
ตารางที่ ๑๙ ตารางผลการวิเคราะห์ดินและระดับความอุดมสมบูรณ์ของแต่ละชุดดิน	๑๘
ตารางที่ ๒๐ แสดงชั้นความเหมาะสมของกลุ่มชุดดินที่ ๒๖ ที่ปลูกในฤดูกาลต่างๆกันและ ปลูกในเขตชลประทาน	๑๙
ตารางที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกสับปะรดในชั้นความเหมาะสมต่างๆ รายอำเภอ	๒๐
ตารางที่ ๒๒ แสดงคุณลักษณะต่างๆ ในระยะ vegetative ของสับปะรดในกลุ่ม Queen เมื่อเจริญเติบโตเต็มที่พร้อมจะบังคับดอก	๒๐
ตารางที่ ๒๓ แสดงคุณลักษณะประจำพันธุ์ที่ระยะผลสุกแก่พร้อมเก็บเกี่ยวของสับปะรดกลุ่ม Queen	๒๑
ตารางที่ ๒๔ แสดงลักษณะของสับปะรดแต่ละกลุ่ม	๒๑
ตารางที่ ๒๕ การพัฒนาการของผลสับปะรดระยะต่างๆ	๒๖
ตารางที่ ๒๖ รายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP	๓๐
ตารางที่ ๒๗ รายชื่อเกษตรกรที่ได้รับมาตรฐานตราสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)	๓๒
ตารางที่ ๒๘ ข้อมูลระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่สับปะรดภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ปี ๒๕๕๙	๓๒
ตารางที่ ๒๙ จำนวนคริวเรือน พื้นที่ปลูก พื้นที่ให้ผลผลิต ผลผลิตรวม ผลผลิตเฉลี่ย ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕	๓๓
ตารางที่ ๓๐ แสดงต้นทุนการผลิตสับปะรดภูเก็ต	๓๕
ตารางที่ ๓๑ โครงการ/แผนงานด้านสับปะรดภูเก็ต ปีงบประมาณ ๒๕๖๕	๓๗

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดภูเก็ต

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

จังหวัดภูเก็ตตั้งอยู่ในภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย ตั้งอยู่ระหว่างละติจูดที่ ๗ องศา ๔๕ ลิปดา ถึง ๘ องศา ๑๕ ลิปดาเหนือ และลองจิจูดที่ ๙๘ องศา ๑๕ ลิปดาถึง ๙๘ องศา ๔๐ ลิปดาตะวันออก มีลักษณะเป็นเกาะขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทย ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของภาคใต้ในทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย ส่วนกว้างที่สุดของเกาะภูเก็ตเท่ากับ ๒๑.๓ กิโลเมตร ส่วนยาวที่สุดของเกาะภูเก็ตเท่ากับ ๔๘.๗ กิโลเมตร รวมพื้นที่ ๕๔๓.๐๓๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓๓๙,๓๙๖.๒๕ ไร่ มีเกาะบริวาร ๓๒ เกาะ เฉพาะเกาะที่มีพื้นที่ ๒๗ ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ และทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๔๐๒ รวมระยะทาง ๘๖๗ กิโลเมตร หรือ ๖๘๘ กิโลเมตรทางอากาศ

๑.๒ อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดช่องแคบปากพระ จังหวัดพังงา เชื่อมโดยสะพานเทพกระษัตรี สะพานศรีสุนทร
ทิศตะวันออก	ติดทะเลเขตจังหวัดพังงา
ทิศใต้	ติดทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย
ทิศตะวันตก	ติดทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย

๑.๓ สภาพพื้นที่

จังหวัดภูเก็ตมีลักษณะเป็นหมู่เกาะวางตัวในแนวจากทิศเหนือไปทิศใต้พื้นที่ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๗๐ เป็นภูเขาที่มียอดเขาที่สูงที่สุด คือยอดเขาไม้เท้าสิบสอง สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๕๒๙ เมตร และประมาณร้อยละ ๓๐ เป็นพื้นที่ราบอยู่ตอนกลางและตะวันออกของเกาะ พื้นที่ชายฝั่งด้านตะวันออกเป็นดินเลนและป่าชายเลน ส่วนชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกเป็นภูเขา และหาดทรายที่สวยงาม

๑.๔ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล (ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยา)

ภูมิอากาศ จังหวัดภูเก็ตมีลักษณะภูมิอากาศแบบเขตร้อนชื้น อยู่บนเขตอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีอากาศร้อนชื้นตลอดปี และมี ๒ ฤดู

- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนพฤศจิกายน
- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคมถึงเดือนเมษายน

๒) ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณน้ำฝน จังหวัดภูเก็ตมีปริมาณน้ำฝน ระหว่างปี ๒๕๕๔ ถึง ๒๕๖๔ จะอยู่ในช่วง ๑,๖๙๙.๘๐ มม. ถึง ๒,๘๗๔.๗๐ มม. ปริมาณน้ำฝนมากที่สุดในปี ๒๕๖๔ วัดได้ ๒,๘๗๔.๗๐ มม. จำนวนฝนตก ๑๙๙ วัน ปริมาณน้ำฝนน้อยที่สุดในปี ๒๕๖๒ วัดได้ ๑,๖๘๘.๘๐ มม. จำนวนวันฝนตก ๑๕๕ วัน

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์จังหวัดภูเก็ต ระหว่างปี ๒๕๕๔ ถึง ๒๕๖๔ มีอุณหภูมิสูงสุดในปี ๒๕๖๒ วัดได้ ๓๙.๒ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดในปี ๒๕๖๑ วัดได้ ๑๖ องศาเซลเซียส และมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยต่อปี ๗๕.๔ - ๗๘.๘ เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ ๑ แสดงปริมาณน้ำฝน จำนวนวันฝนตก อุณหภูมิ และความชื้นสัมพัทธ์ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

ที่	ปี พ.ศ.	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันฝนตก (วัน)	อุณหภูมิสูงสุด (องศา) °C	อุณหภูมิต่ำสุด (องศา) °C	ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (%)
๑	๒๕๕๔	๒,๔๐๐.๖๐	๑๘๘	๓๕.๒	๒๒.๔	๗๗.๕๖
๒	๒๕๕๕	๒,๗๘๘.๓๐	๑๙๘	๓๖.๔	๒๓.๕	๗๘
๓	๒๕๕๖	๒,๖๐๓.๔๐	๑๗๕	๓๗.๕	๒๒.๙	๗๖.๖
๔	๒๕๕๗	๒,๘๒๙.๒๐	๑๘๕	๓๗	๒๑.๕	๗๕.๙๑
๕	๒๕๕๘	๒,๔๘๘.๗๐	๑๕๘	๓๗.๕	๒๒.๖	๗๖.๒
๖	๒๕๕๙	๒,๕๕๒.๓๐	๑๗๙	๓๗.๙	๒๒.๘	๗๖.๘๕
๗	๒๕๖๐	๒,๗๗๕.๗๐	๑๙๓	๓๖.๑	๒๒	๗๗.๖๔
๘	๒๕๖๑	๒,๑๗๑.๓๐	๑๗๕	๓๔.๗	๑๖	๗๖.๕๕
๙	๒๕๖๒	๑,๖๘๘.๘๐	๑๕๕	๓๙.๒	๒๓.๒	๗๕.๔๐
๑๐	๒๕๖๓	๒,๕๖๕.๐๐	๑๗๘	๓๘.๔	๒๓.๔	๗๖.๒๕
๑๑	๒๕๖๔	๒,๘๗๔.๗๐	๑๙๙	๓๕.๘	๑๙.๔	๗๘.๘๐

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาภูเก็ต ณ พฤษภาคม ๒๕๖๕

๑.๕ กลุ่มชุดดิน

จากการศึกษาข้อมูลแผนที่กลุ่มชุดดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจระดับจังหวัด มาตราสวณ ๑:๕๐,๐๐๐ ของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำขึ้น ประกอบด้วยกลุ่มชุดดิน และหน่วยแผนที่ดินต่างๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๒ แสดงกลุ่มชุดดินที่พบในจังหวัดภูเก็ต

กลุ่มชุดดิน	ลักษณะเด่น
กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่ม	
๖	ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าปฏิกิริยาดินปนกรดจัดมากถึง ปนกรดจัด การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๗	ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกิริยาดินปนกลางถึงปนด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง
๑๓	ดินเลนเค็มชายทะเลที่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถัน ปฏิกิริยา ดินปนกลางถึงปนด่าง การระบายน้ำเลวมาก ความอุดมสมบูรณ์ปาน กลางถึงสูง
๑๗	ดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกิริยาดินปนกรดจัดมาก การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๒๒	ดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกิริยาดินปนกรดจัดถึงปานกลาง การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

กลุ่มชุดดิน	ลักษณะเด่น
กลุ่มชุดดินในพื้นที่ตอนที่อยู่เขตดินชั้น	
๒๖	ดินเหนียวลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อละเอียด ปฏิกริยาดินปนกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๓๔	ดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิด ดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินปนกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๔๒	ดินทรายที่มีชั้นดานอินทรีย์ภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินปนกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมากอยู่บนชั้นดิน ที่มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๔๓	ดินทรายเป็นลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือสันทรายชายทะเล ปฏิกริยา ดินปนกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๕๐	ดินร่วนลึกปานกลางถึงเศษหิน กอนหินหรือชั้นหินพื้น ปฏิกริยาดินปนกรดจัดมาก การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๕๓	ดินเหนียวลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น ลูกรังหรือเศษหิน ปฏิกริยาดินปนกรดจัด การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
พื้นที่ลาดชันเชิงลอนหรือพื้นที่ภูเขา	
๖๒	พื้นที่ลาดชันเชิงลอนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา สำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

ตารางที่ ๓ แสดงหน่วยแผนที่ดินต่างๆ ที่พบแพร่กระจายอยู่ในจังหวัดภูเก็ต

กลุ่มชุดดิน	เนื้อที่ (ไร่)	กลุ่มชุดดิน	เนื้อที่ (ไร่)	กลุ่มชุดดิน	เนื้อที่ (ไร่)
๖	๑,๙๕๕	๒๖C/๕๓C	๒,๓๘๔	๕๓B	๔, ๗๖๘
๖/๑๗p	๑,๗๒๖	๒๖D	๕,๙๕๓	๕๓C	๓,๘๙๙
๗	๔,๗๓๙	๒๖D/๕๓D	๑,๑๘๓	๕๓D	๑,๑๓๐
๑๓	๒๘,๕๓๙	๒๖E/๕๓E	๔๒๗	๖๒	๑๑๑,๙๗๖
๑๗p	๑๑๒	๓๔	๔,๔๓๘	AP	๑,๒๒๐
๒๒	๖,๕๕๖	๓๔B	๑,๑๓๕	ML	๓๕,๖๓๖
๒๖	๕,๐๙๘	๓๔D	๓๓๗	U	๙,๘๙๕
๒๖B	๖๗,๕๒๘	๔๒	๑,๔๑๘	W	๑,๗๑๖
๒๖B/๕๓B	๖,๙๓๓	๔๓	๘,๘๗๙	รวม	๓๓๙,๓๙๖
๒๖C	๑๙,๔๑๖	๕๐B	๔๐๐		

B มีความลาดชัน ๒-๕ %

C มีความลาดชัน ๕-๑๒ %

D มีความลาดชัน ๑๒-๒๐ %

E มีความลาดชัน ๒๐-๓๕ %

p มีการระบายน้ำเลว

sp มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว

ตารางที่ ๔ แสดงการกระจายของกลุ่มชุดดินที่พบในอำเภอต่างๆ เรียงลำดับตามกลุ่มที่มีพื้นที่มากไปหาน้อย

อำเภอ	กลุ่มชุดดิน	
	ดินในพื้นที่ลุ่ม	ดินในพื้นที่ดอน
เมืองภูเก็ต	๑๓, ๖/๑๗p, ๒๒	๖๒, ๒๖B, ๒๖C, ๒๖B/๕๓B, ๕๓B, ๕๓C, ๒๖C/๕๓C, ๒๖D/๕๓D, ๒๖E/๕๓E, ๔๓, ๕๐B, ๒๖D, ๒๖,
ถลาง	๑๓, ๗, ๒๒, ๖, ๑๗p	๒๖B, ๖๒, ๒๖C, ๔๓, ๒๖D, ๒๖, ๓๔, ๕๓B, ๒๖B/๕๓B, ๔๒, ๕๓C, ๓๔B, ๕๓D, ๓๔D,
กะทู้	๒๒	๖๒, ๒๖B, ๒๖D, ๒๖C, ๒๖C/๕๓C, ๒๖D/๕๓D

ความเหมาะสมของกลุ่มชุดดินในการปลูกพืชเศรษฐกิจ

๑. ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว มีเนื้อที่ประมาณ ๒๐,๘๓๖ ไร่ หรือร้อยละ ๕.๘๕ ของพื้นที่
๒. ดินที่มีความเหมาะสมปลูกพืชไร่ ไม้ผล และไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ประมาณ ๘๐,๑๐๑ ไร่ หรือร้อยละ ๒๒.๔๗ ของพื้นที่
๓. ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกมะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ พืชเหี่ยวแห้งสัตว์ มีเนื้อที่ประมาณ ๗,๕๐๕ ไร่ หรือร้อยละ ๒.๑๑ ของพื้นที่
๔. ดินที่ไม่เหมาะสมสำหรับการเกษตร เป็นป่าชายเลน มีเนื้อที่ประมาณ ๒๐,๔๖๐ ไร่ หรือร้อยละ ๕.๗๔ ของพื้นที่
๕. ดินที่ไม่เหมาะสมสำหรับการเกษตร เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีหินพื้นผิวดินปน มีก้อนหิน เศษหิน ปะปนมาก และมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ควรรักษาเป็นป่าไม้ต้นน้ำลำธาร มีเนื้อที่ประมาณ ๑๐๘,๐๖๑ ไร่ หรือร้อยละ ๓๐.๓๓ ของพื้นที่
๖. หน่วยแผนที่ดินเบ็ดเตล็ด เป็นหน่วยของแผนที่ที่ได้แยกออกจากพื้นที่ดินที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์หรือบริเวณที่ไม่เป็นดินตามธรรมชาติ ได้แก่ พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สนามบิน ชายหาด สนามกอล์ฟ เกาะ พื้นที่ตัดแปลง ป่าชุมชน และพื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ ๑๑๒,๕๓๑ ไร่ หรือร้อยละ ๓๑.๖๐ ของพื้นที่

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน ๒๕๕๓ “รายงานการสำรวจดินเพื่อการเกษตร จังหวัดภูเก็ต มาตรฐาน ๑ : ๒๕,๐๐๐” สำนักสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพฯ ๒๖ หน้า.

๒. ด้านเกษตรกรรม

๒.๑ ครัวเรือนเกษตรกรและพื้นที่การทำเกษตร

ตารางที่ ๕ ครัวเรือนเกษตรกร

ครัวเรือนเกษตรกร	จำนวนครัวเรือน
อำเภอถลาง	๓,๔๓๗
อำเภอเมืองภูเก็ต	๙๑๓
อำเภอกะทู้	๙๔๒
รวม	๕,๒๙๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดภูเก็ต ณ กุมภาพันธ์ 2565

๒.๒ ลักษณะทางการเกษตรกรรมในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

จากข้อมูลการถือครองพื้นที่ทำการเกษตร มีการนำไปใช้เพื่อผลิตไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชไร่เป็นหลัก และมีชนิดพืชที่ทำการผลิตประกอบด้วย ยางพารา สะตอ มะพร้าวผลแก่ สับประรดภูเก็ต มะพร้าวผลอ่อน ทูเรียน ปาล์มน้ำมัน ผักเหมียง ลองกอง มังคุด เงาะ หน่อ ช้าวนาปี และกาแฟ ตามลำดับ จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการผลิตพืชในจังหวัดภูเก็ต พบว่ามีแนวโน้มลดลงในด้านพื้นที่ปลูก จนทำให้ปริมาณผลผลิตของพืชลดลงตามไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากการนำพื้นที่เกษตรกรรมบางส่วนไปใช้ประโยชน์นอกภาคเกษตรซึ่งให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า เช่น การท่องเที่ยว การค้าปลีก ค้าส่ง

ตารางที่ ๖ ลักษณะทางการเกษตรกรรมในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

ปี	ไม้ผลไม้ยืนต้น (ไร่)	พืชไร่ (ไร่)	พืชผัก (ไร่)	นาข้าว (ไร่)	ไม้ดอก-ไม้ประดับ (ไร่)	พืชสมุนไพร (ไร่)	รวม (ไร่)
๒๕๕๘	๑๐๑,๔๖๗	๒,๓๑๕	๒,๒๙๙	๖๑	๒๕๒	-	๑๐๖,๓๓๔
๒๕๕๙	๙๖,๔๕๐	๒,๕๓๐	๒,๐๐๔	๗๒	๒๑๔	๒๗	๑๐๑,๒๙๗
๒๕๖๐	๘๙,๑๒๐	๒,๐๕๘	๑,๓๖๖	๖๓	๕๘	๒๗	๙๒,๖๙๒
๒๕๖๑	๘๘,๕๘๓	๒,๐๗๐	๑,๐๒๓	๖๔	๕๒	๒๗	๙๑,๘๑๙
๒๕๖๒	๘๕,๐๙๖	๑,๔๐๑	๑,๐๕๒	๖๙	๕๒	๔๐	๘๗,๗๑๐
๒๕๖๓	๘๖,๔๒๒	๑,๕๕๕	๑,๐๕๒	๖๙	๕๒	๔๐	๘๙,๑๙๐
๒๕๖๔	๘๖,๑๘๑	๑,๕๕๕	๑,๐๕๒	๗๓	๕๒	๔๐	๘๘,๙๕๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดภูเก็ต ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

ตารางที่ ๗ สถานการณ์การปลูกพืชสำคัญทางเศรษฐกิจ ปีเพาะปลูก ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ของจังหวัดภูเก็ต

ที่	ชนิดพืช	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
๑	ยางพารา	๓,๙๑๗	๗๐,๐๘๙	๕๘,๑๓๓	๑๐,๕๕๗	๑๘๒	๕๑.๗๙	๕๔๗.๗๘
๒	สละ	๖๙๕	๒,๒๑๔	๒,๑๔๕	๒,๖๕๖	๑,๒๓๘	๔๒.๓๕	๑๑๒.๔๙
๓	มะพร้าวผลแก่	๕๒๓	๔,๙๖๖	๔,๙๒๓	๖,๔๕๕	๑,๓๑๐	๑๓.๓	๘๕.๘๕
๔	สับประรดภูเก็ต	๗๔	๑,๕๕๕	๑,๓๐๖	๔,๙๔๐	๔,๐๕๕	๑๒.๕	๖๑.๗๕
๕	มะพร้าวผลอ่อน	๒๙๖	๑,๘๙๗	๖๘๙	๒,๗๘๒	๔,๗๑๙	๑๕.๑๔	๔๒.๑๒
๖	ปาลมน้ำมัน	๑๑๒	๒,๘๔๕	๒,๔๕๒	๖,๓๑๗	๒,๖๐๓	๖.๕๐	๔๑.๐๖
๗	ทุเรียน	๗๑๙	๒,๗๑๘	๒,๕๑๓	๘๒๒	๓๒๔	๔๔.๖๑	๓๖.๖๗
๘	ผักเหมียง	๒๕๗	๔๖๒	๔๕๘	๑๖๗	๓๖๒	๑๐๐.๖๑	๑๖.๘๐
๙	เงาะ	๓๑๒	๓๘๓	๓๗๙	๑๘๖	๔๗๑	๓๐.๐๙	๕.๖๐
๑๐	ลองกอง	๒๙๑	๕๗๗	๕๖๖	๑๘๐	๓๔๐	๓๐	๕.๔๐
๑๑	มังคุด	๒๘๙	๔๔๙	๔๔๙	๑๗๕	๔๓๐	๓๐.๙๑	๕.๔๐
๑๒	เห็ด	๔๓	๑๓	๑๓	๔๕.๕	๓,๕๐๐	๘๓.๒๑	๓.๗๙
๑๓	ขาวนาป	๑๘	๗๓	๗๓	๓๒	๔๕๒	๑๙.๕๕	๐.๖๓
๑๔	กาแฟ	๑	๕	๕	๐.๕๕	๑๑๐	๘๐	๐.๐๔๔
รวม		๗,๕๔๗	๘๘,๒๔๖	๗๔,๑๐๔	๓๕,๓๑๕			๙๖๕.๓๘๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดภูเก็ต ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๓ ด้านประมง

จังหวัดภูเก็ตมีครัวเรือนเกษตรกรประกอบอาชีพด้านการประมง จำนวน ๒,๐๐๐ ครัวเรือน มีเรือประมง จำนวน ๒,๐๔๗ ลำ เป็นเรือประมงพาณิชย์ จำนวน ๓๕๒ ลำ และเรือประมงพื้นบ้าน จำนวน ๑,๖๙๕ ลำ

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลการทำประมงในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

ที่	ข้อมูลการทำประมง	จำนวน
๑	จำนวนครัวเรือนเกษตรกรประกอบอาชีพประมง (ครัวเรือน)	๒,๐๐๐
๒	จำนวนเรือประมงพาณิชย์ (ลำ)	๓๕๒
๓	จำนวนเรือประมงพื้นบ้าน (ลำ)	๑,๖๙๕

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดภูเก็ต ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

ตารางที่ ๙ แสดงปริมาณผลผลิตสัตว์น้ำที่จับได้จากการทำประมงรวมปลาทุกชนิด

พ.ศ.	ปริมาณผลผลิตสัตว์น้ำที่จับได้จากการทำประมงรวมปลาทุกชนิด (กก.)	มูลค่าสัตว์น้ำ (บาท)
๒๕๕๙	๔๖,๕๕๐,๕๖๕	๒,๕๐๕,๗๑๗,๖๘๑
๒๕๖๐	๒๕,๗๙๖,๐๔๑	๑,๔๐๕,๒๘๐,๑๖๘
๒๕๖๑	๒๙,๒๙๐,๙๗๑	๑,๗๔๘,๙๐๓,๗๖๕
๒๕๖๒	๓๑,๘๙๐,๘๒๘	๑,๕๑๑,๘๓๖,๗๕๔
๒๕๖๓	๔๖,๗๙๐,๖๑๗	๒,๕๑๒,๙๐๘,๓๔๙
๒๕๖๔	๒๔,๓๒๗,๙๗๗	๑,๓๙๙,๐๙๙,๑๔๔

ที่มา : สำนักงานท่าเทียบเรือจังหวัดภูเก็ต ข้อมูล ณ กันยายน ๒๕๖๔

ตารางที่ ๑๐ สรุปสถานการณ์การเพาะเลี้ยงและปริมาณการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตปี ๒๕๖๔

ที่	ชนิดสินค้า	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
๑	การเพาะพันธุ์และอนุบาลลูกกุ้ง (กุ้งกุลาดำ กุ้งขาวแวนนาไม)	๖๖	๒๑.๘๘				๗,๙๐๖.๗๐
	๑.๑ กุ้ง P				๓,๖๖๘ ล้าน ตัว		๕๖๗.๗๐
	-กุ้งกุลาดำ				๕๙๘.๖ ล้าน ตัว	๐.๑๘	๑๐๗.๗
	-กุ้งขาวแวนนาไม				๓,๐๗๐ ล้าน ตัว	๐.๑๕	๔๖๐
	๑.๒ กุ้งนอเพียส				๓๔,๕๖๘ ล้าน ตัว		๗,๓๓๙
	-กุ้งกุลาดำ				๒,๓๙๓ ล้าน ตัว	๐.๐๐๕	๗,๑๗๙
	-กุ้งขาวแวนนาไม				๓๒,๑๗๕ ล้าน ตัว	๐.๐๐๓	๑๖๐
๒	การเลี้ยงกุ้งทะเล	๗๘	๑,๕๗๗	๑,๘๐๐	๒,๘๕๗		๖๒๒.๕๐
	-กุ้งขาวแวนนาไม				๕๙๕	๒๔๕	๑๔๕.๘๐
	-กุ้งกุลาดำ				๒,๒๕๒	๒๑๑	๔๗๖.๗๐
๓	ปลาเก๋า	๔๓	๙.๗	๔,๙๔๘	๔๘	๒๕๐	๑๒
๔	กุ้งมังกร	๒๐	๐.๔	๕,๕๐๐	๒.๒	๒,๓๐๐	๕.๒๐
๕	ปลาช่อนทะเล	๙	๕.๕	๕,๒๙๐	๒๙.๑	๑๕๐	๔.๓๖
๗	ปลากะพง	๑๕	๑.๐๓	๗,๒๒๓	๗.๔๔	๑๘๐	๑.๓๓
๖	ปลาดุก	๒๘	๙.๘	๒,๐๗๑	๒๐.๓	๖๐	๑.๒๑
๘	ปลานิล	๒๐	๒๒.๒	๑๒๑	๒.๗	๑๐๐	๐.๒๗
รวม		๒๗๙	๑,๖๔๗.๕๑				๘,๕๕๓.๕๗

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดภูเก็ต ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๔.ด้านปศุสัตว์

ตารางที่ ๑๑ สถานการณ์การเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ปี ๒๕๖๔

ลำดับที่	สินค้า	จำนวนเกษตรกร	จำนวน	ราคาตัวละ	มูลค่า
		(ราย)	(ตัว)	(บาท)	(ล้านบาท)
๑	โคเนื้อ	๒๘๗	๒,๓๒๘	๓๘,๐๐๐	๘๘.๔๖
๒	ไก่ไข่	๕๕	๑๓๓,๖๐๐	๒๕๐	๓๓.๔๐
๓	กระบือ	๙๗	๗๕๗	๓๔,๐๐๐	๒๕.๗๔
๔	แพะ	๙๒	๒,๕๑๐	๕,๑๐๐	๑๒.๘๐
๕	ไก่พื้นเมือง	๒,๕๗๘	๘๒,๐๒๖	๑๕๐	๑๒.๗๕
๖	สุกรขุน	๑๗	๑,๐๔๙	๙,๕๐๐	๑๐.๐๑
๗	ไก่เนื้อ	๘	๗๐,๐๖๓	๗๐	๔.๙๐
๘	เป็ดเนื้อ	๗	๕,๑๘๑	๒๐๐	๑.๐๔
๙	เป็ดไข่	๒๘	๔,๖๑๘	๒๐๐	๐.๙๒
รวม		๓,๑๖๙	๓๐๕,๑๓๒		๑๙๐.๐๒

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดภูเก็ต ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๕. ด้านเศรษฐกิจและสังคม

๕.๑ ด้านเศรษฐกิจ

๕.๑.๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดภูเก็ต (GPP)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมและรายได้ของประชากรจังหวัดภูเก็ต ปี ๒๕๖๓ จังหวัดภูเก็ตมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี (Gross Provincial product : GPP) เท่ากับ ๑๓๔,๖๑๖ ล้านบาท และมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP per capita) รายได้ต่อคนต่อปี เท่ากับ ๒๒๖,๑๕๘ บาท มาจากการผลิตในภาคเกษตร ๙,๐๔๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๖.๗๒ และภาคนอกเกษตร ๑๒๕,๕๖๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๓.๒๘

ตารางที่ ๑๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓

(หน่วย : ล้านบาท)

		๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓
ภาคการเกษตร					
๑	เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๖,๑๖๓	๖,๒๕๙	๗,๔๓๕	๙,๐๔๘
นอกภาคการเกษตร					
๒	เหมืองแร่และการเหมืองหิน	-	-	-	-
๓	การผลิตอุตสาหกรรม	๓,๒๗๐	๓,๕๕๓	๔,๑๔๕	๓,๘๓๒
๔	ไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ	๒,๘๖๘	๒,๗๐๖	๒,๙๖๐	๒,๒๗๖
๕	การประปา และการจัดการของเสีย	๔๕๕.๖๑๒	๔๙๗	๔๙๑	๓๘๐
๖	การก่อสร้าง	๔,๙๕๘	๖,๓๐๕	๖,๓๙๒	๔,๔๕๑
๗	การขายส่ง การขายปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์	๑๒,๕๖๗	๑๓,๗๒๕	๑๓,๙๘๗	๙,๖๒๙
๘	การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า	๔๑,๑๐๔	๔๓,๖๑๐	๔๗,๔๒๒	๒๖,๗๗๖
๙	ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๙๕,๖๙๒	๑๐๘,๑๖๘	๑๑๕,๕๑๓	๓๗,๙๐๗
๑๐	ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๑,๘๑๓	๒,๒๒๐	๒,๗๔๕	๒,๕๕๖
๑๑	การเงินและการประกันภัย	๑๐,๐๒๓	๑๑,๐๔๔	๑๑,๓๓๓	๑๐,๔๕๕
๑๒	กิจกรรมเกี่ยวกับบอส์ฮาร์มทรีพี้	๕,๓๔๐	๕,๕๐๔	๕,๖๘๔	๕,๘๓๑
๑๓	กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และกิจกรรมวิชาการ	๗๕๖.๘๑๓	๘๓๓	๙๖๖	๖๙๐
๑๔	กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุนอื่น ๆ	๑๑,๑๗๓	๑๑,๙๔๑	๑๓,๒๕๖	๒,๘๘๑
๑๕	การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ ฯ	๖,๗๕๕	๗,๓๓๖	๗,๕๖๑	๗,๗๖๔
๑๖	การศึกษา	๑,๕๙๓	๑,๙๑๐	๒,๑๘๓	๒,๒๗๖
๑๗	กิจกรรมด้านสุขภาพ	๓,๙๐๔	๔,๐๗๒	๔,๘๑๙	๕,๑๗๑
๑๘	ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	๑,๔๕๓	๑,๕๑๑	๑,๔๖๖	๗๒๔
๑๙	กิจกรรมการบริการด้านอื่น ๆ	๒,๖๓๔	๒,๘๓๔	๓,๔๕๕	๑,๙๖๙
ผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP)		๒๑๒,๕๒๒	๒๓๔,๐๒๘	๒๕๑,๘๑๓	๑๓๔,๖๑๖
ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคนต่อปี : บาท		๓๗๑,๐๕๘	๔๐๓,๕๓๔	๔๒๘,๓๕๑	๒๒๖,๑๕๘
Population (๑,๐๐๐ persons)		๕๗๓	๕๘๐	๕๘๘	๕๙๕

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

๕.๑.๒ ข้อมูลสถาบันเกษตรกรและอาสาสมัครเกษตรกร

๑. กลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์การเกษตร

จังหวัดภูเก็ตมีกลุ่มเกษตรกร กลุ่มสหกรณ์และกลุ่มอาชีพ รวม ๒ ประเภท กล่าวคือ ในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร ในภาคการเกษตร มีกลุ่มเกษตรกร จำนวน ๑ กลุ่ม สมาชิก ๑,๓๘๓ คน เงินทุนหมุนเวียน ๑๑๙,๑๓๒,๒๐๒.๙๘ บาท มีสหกรณ์การเกษตร จำนวน ๔ สหกรณ์ สมาชิก ๓,๘๖๓ คน เงินทุนหมุนเวียน ๕๕๔,๕๗๒,๔๖๖ บาท

ตารางที่ ๑๓ ประเภทกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์การเกษตร

ที่	ประเภทกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์การเกษตร	กลุ่ม/สหกรณ์	สมาชิก (คน)
๑	ประเภทในภาคเกษตร		
	๑.๑ กลุ่มเกษตรกร	๑	๑,๓๘๓
	๑.๒ สหกรณ์การเกษตร	๔	๓,๘๖๓
๒	ประเภทนอกภาคเกษตร		
	๒.๑ สหกรณ์บริการ	๒๐	๓,๘๐๙
	๒.๒ สหกรณ์ออมทรัพย์	๑๔	๑๖,๙๒๔
	๒.๓ สหกรณ์เครดิตยูเนียน	๔	๘,๓๕๕
	๒.๔ สหกรณ์ร้านค้า	๓	๒,๙๒๘
	๒.๕ กลุ่มอาชีพ	๑๑	๒๘๒
	รวม	๕๗	๓๗,๖๘๓

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดภูเก็ต ณ ๑ มกราคม ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๔ สหกรณ์การเกษตร

ที่	สหกรณ์การเกษตร	ที่อยู่	สมาชิก (ราย)	ทุนดำเนินงาน (บาท)
๑	สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. จำกัด	เลขที่ ๔๒/๒ ถนนหลวงพ่อบ้านตลาดใหญ่ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ๘๓๐๐๐	๗๔๙	๔๐๑,๔๘๔.๔๓
๒	สหกรณ์การเกษตรเมืองภูเก็ต จำกัด	เลขที่ ๔๗๘/๑๘ ถนนเจ้าฟ้า ตำบลตลาดเหนือ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ๘๓๐๐๐	๑,๔๐๗	๒๔๓,๙๖๑,๐๑๒.๐๗
๓	สหกรณ์การเกษตรระพี จำกัด	เลขที่ ๑๒/๓ ถนนวิชิตสงคราม ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ๘๓๒๑๐	๑,๐๖๙	๒๒๙,๔๕๔,๑๕๘.๓๒
๔	สหกรณ์การเกษตรเมืองถลาง จำกัด	เลขที่ ๑๗๖/๕ หมู่ที่ ๗ ถนนเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ๘๓๑๑๐	๖๒๓	๘๐,๗๕๕,๘๑๑.๓๖

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดภูเก็ต ณ ๑ มกราคม ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๕ กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดภูเก็ต

ที่	กลุ่มเกษตรกร	ที่อยู่	สมาชิก (ราย)	ทุนดำเนินงาน (บาท)
๑	กลุ่มเกษตรกรทำสวนปาล์กลอก	เลขที่ ๑๐๕ หมู่ที่ ๒ ตำบลปาล์กลอก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๙๑๑๐	๑,๓๘๓	๑๑๙,๑๓๒,๒๐๒.๙๘

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดภูเก็ต ณ มกราคม ๒๕๖๕

๒.สถาบันเกษตรกร

ตารางที่ ๑๖ ประเภทสถาบันเกษตรกรจังหวัดภูเก็ต

อำเภอ	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
เมืองภูเก็ต	๔	๘๘	๔	๕๒	๕	-
กะทู้	๔	๗๙	๔	๖๓	๔	-
ถลาง	๙	๑๘๖	๑๔	๒๐๒	๙	-
รวม	๑๗	๓๕๓	๒๒	๓๑๗	๑๘	

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดภูเก็ต ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๓.กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลวิสาหกิจชุมชน

ลำดับที่	เขต/จังหวัด/อำเภอ	วิสาหกิจชุมชน	
		จำนวน (แห่ง)	สมาชิก (ราย)
๑	กะทู้	๔๘	๙๘๗
๒	ถลาง	๑๔๔	๒,๔๐๐
๓	เมืองภูเก็ต	๑๐๔	๒,๒๑๔
รวม		๒๙๖	๕,๖๐๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดภูเก็ต ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๔.ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ตารางที่ ๑๘ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลัก

ลำดับที่	อำเภอ	ที่ตั้ง	เกษตรกรต้นแบบ	สินค้าหลัก	เบอร์โทรฯ
๑	ถลาง	หมู่ที่ ๒ ตำบลปาล์กลอก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี	นายเสรี อุดมลาภ	มะพร้าว	๐๘ ๑๙๗๙ ๓๖๕๘
๒	กะทู้	หมู่ที่ ๖ ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต	นายคณพศ แก้วประดับ	ยางพารา ไม้ผล	๐๘ ๕๒๘๙ ๘๔๒๔
๓	เมืองภูเก็ต	หมู่ที่ ๕ ตำบลฉลอง อำเภอมือภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต	นายสัญญา หิรัญวดี	ผักเหมียง	๐๘ ๙๘๖๘ ๔๑๔๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดภูเก็ต ข้อมูล ณ กรกฎาคม ๒๕๖๕

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปของสับปะรด

๑) ประวัติของสับปะรด

สับปะรดมีถิ่นกำเนิดดั้งเดิมอยู่ในทวีปอเมริกาใต้บริเวณตอนกลางและตอนใต้ของประเทศบราซิล ตอนเหนือของประเทศอาเจนตินาและปารากวัย โดยอยู่ระหว่างละติจูด ๑๕.๓๐ องศาใต้ และลองจิจูด ๔๐-๖๐ องศาตะวันออก มีการปลูกสับปะรดในแถบชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกและตอนเหนือของทวีปอเมริกาใต้โดยชาวอินเดียนพื้นเมืองและยังมีการปลูกในบริเวณชายฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรแอตแลนติกของอเมริกากลาง รวมทั้งหมู่เกาะต่างๆในแถบเวสต์อินดีส์

คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส นักเดินเรือชาวสเปน ได้เดินเรือถึงหมู่เกาะเวสต์อินดีส์ ในปี ค.ศ. ๑๔๙๓ ได้พบสับปะรดครั้งแรกที่หมู่บ้านของชาวอินเดียนพื้นเมือง และได้ตั้งชื่อเกาะที่พบสับปะรดว่าเกาะแก้วเดอลูป หลังจากนั้นได้มีคนนำสับปะรดกลับไปยังยุโรป ได้สร้างความแปลกประหลาดและตื่นตาตื่นใจแก่ผู้พบเห็นเป็นอย่างมาก เนื่องจากสับปะรดมีรูปร่างลักษณะ และรสชาติที่แตกต่างจากผลไม้ที่เคยพบเห็นอยู่ก่อน หลังจากนั้นสับปะรดก็ได้มีการปลูกกระจายไปทั่วส่วนต่างๆของโลก ทั้งในเขตร้อนและนอกเขตร้อน ซึ่งได้มีการนำไปโดยนักเดินเรือชาวสเปนและชาวโปรตุเกส เพื่อแลกเปลี่ยนกับอาหารและน้ำในเส้นทางเดินเรือ ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๖๐๐ ก็มีการปลูกสับปะรดในแถบมาดากัสการ์ อินเดียนตอนใต้ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย รวมทั้งประเทศอื่นๆด้วย

สำหรับประเทศไทยมีรายงานว่าได้มีการปลูกสับปะรดในช่วง ค.ศ. ๑๖๘๐-๑๗๐๐ หรือ พ.ศ. ๒๒๒๓-๒๒๔๓ ซึ่งตรงกับสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช สันนิษฐานว่าช่วงแรกเป็นพันธุ์ที่อยู่ในกลุ่ม Spanish ซึ่งอาจเป็นพันธุ์อินทรีชิต มีการปลูกกระจายกระจายทั่วไปในประเทศเป็นเวลานานจนถือว่าเป็นพันธุ์พื้นเมือง ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๕๔ ซึ่งตรงกับสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีแขกปาทานจากเกาะหมาก (เกาะปีนัง) นำสับปะรดผลโตเข้ามาให้เกษตรกรในอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเดิมเกษตรกรปลูกพันธุ์ที่มีผลขนาดเล็กอยู่ เมื่อปลูกสับปะรดผลโตจากเกาะหมากดังกล่าวแล้วปรากฏว่าเจริญเติบโตได้ดีมาก มีผลขนาดใหญ่และมีรสชาติดี จึงได้มีการปลูกขยายไปทั่วทุกพื้นที่ และทุกภาคของประเทศไทย ซึ่งสับปะรดพันธุ์ดังกล่าวได้ถูกตั้งชื่อว่า พันธุ์ปัตตาเวีย เป็นพันธุ์สับปะรดที่เหมาะสมกับอุตสาหกรรมการส่งออกและบริโภคสด

๒) ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

สับปะรดเป็นพืชอยู่ในวงศ์ (Family) Bromeliaceae อยู่ในสกุล Ananas มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Ananas comosus (L) Merr. ในประเทศไทยมีชื่อเรียกแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกันออกไป เช่น

ภาคกลาง เรียกว่า สับปะรด

ภาคเหนือ เรียกว่า มะนัด มะชะนัด บอนัด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรียกว่า บักนัด

ภาคใต้ เรียกว่า ย่านัด ย่านัด ขนุนทอง มะลิ

สับปะรดเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว จำพวกไม้เนื้ออ่อนที่มีอายุหลายปี มีช่อดอกที่ส่วนยอดของลำต้น ซึ่งเมื่อดอกเจริญเป็นผลแล้วจะเจริญต่อไป โดยตาที่ลำต้นจะสามารถเจริญเติบโตเป็นต้นใหญ่ได้อีก และหน่อหรือต้นใหม่ที่เกิดขึ้นสามารถออกดอกผลได้เช่นเดียวกับต้นแม่ คล้ายกับผลไม้ชนิดหนึ่งคือกล้วย

๒.๑ ต้นสับปะรดประกอบด้วยส่วนต่างๆที่สำคัญ คือ

ราก รากสับปะรดเป็นระบบรากแขนง เจริญจากจุดกำเนิดรากรอบๆลำต้นจากส่วนที่อยู่ใต้ผิวดินและส่วนที่อยู่เหนือผิวดิน รากที่เจริญมาจากส่วนใต้ดินเรียกว่ารากดิน มีหน้าที่หาอาหารและยึดลำต้นไม่ให้ล้ม โดยรากจะแผ่กว้างได้กว่า ๑ เมตร และหยั่งลึกได้มากกว่า ๗๕ เซนติเมตร

ลำต้น เป็นส่วนที่สะสมอาหาร มีลักษณะคล้ายกระบอง เป็นปล้องสั้นๆจำนวนมาก เมื่อเจริญเต็มที่อาจยาวถึง ๓๐ เซนติเมตร ต้นสับปะรดมีชื่อเรียกอีกชื่อคือ เหง้า

ใบ ใบสับปะรดมีรูปร่างแคบ เรียว ยาว เป็นร่องโค้ง การเรียงตัวของใบจะเป็นแบบเวียนรอบลำต้น ประมาณ ๗๐-๘๐ ใบ และเนื่องจากสับปะรดมีปล้องสั้นๆ จึงทำให้ใบบนลำต้นเบียดกันแน่น ความยาวของใบเมื่อเจริญเต็มที่ ประมาณ ๘๐ เซนติเมตร กว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร ใบยาวที่สุดอยู่กลางลำต้น

ดอก ดอกของปลายสับปะรดจะเกิดบริเวณตอนปลายของลำต้น โดยอยู่รวมกันแน่นบนแกนกลางของช่อดอก ช่อดอกแต่ละช่อจะมีดอกย่อย ๑๐๐-๒๐๐ ดอก ซึ่งแต่ละดอกจะเจริญไปเป็นผลย่อยอัดติดกันแน่นเป็นผลใหญ่ ผลย่อยนี้เรียกว่าตา จำนวนดอกย่อยจะเป็นดอกสมบูรณ์เพศ ดอกสับปะรดจะบานในตอนเช้า และจะเหี่ยวในตอนเย็น โดยจะบานจากโคนช่อไปหาปลายช่อ

ก้านผล เป็นส่วนที่เจริญขึ้นมาจากปลายลำต้น เพื่อบรรจุผลและเป็นทางลำเลียงน้ำและอาหารจากต้นไปสู่ผลและจุก ที่บริเวณมุมใบของก้านผลจะมีตาเล็กๆฟักตัวอยู่ เมื่อสภาพแวดล้อมเหมาะสมจะเจริญเป็นตะเกียง

ผล เป็นผลรวมเกิดจากผลย่อย ๑๐๐-๒๐๐ ผลเจริญเชื่อมติดกันเข้ากับแกนกลางช่อดอก โดยส่วนบนสุดจะเป็นกลุ่มใบที่จะพัฒนาไปเป็นจุก

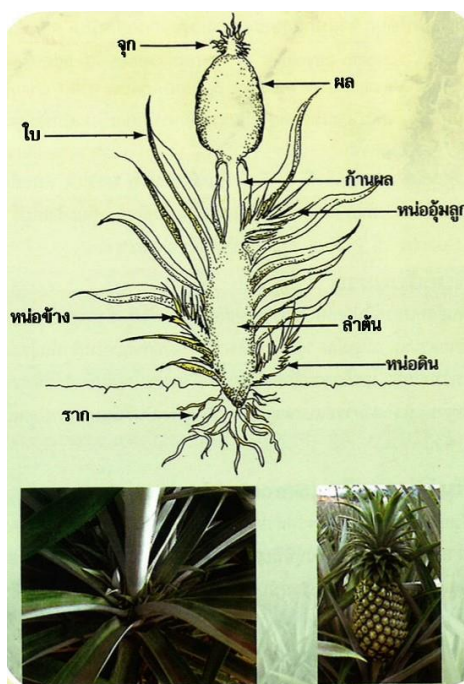
จุก เป็นต้นเล็กๆ บนส่วนบนผลที่เจริญเติบโตไปพร้อมๆกัน โดยได้รับน้ำและอาหารจากต้นแม่ ผ่านก้านผลและแกนผลไปสู่จุก สามารถนำไปปลูกรขยายพันธุ์ได้ แต่ใช้เวลานานกว่าการปลูกรด้วยหน่อ

ตะเกียง คือ หน่อที่เกิดจากตาที่อยู่บนก้านผล ซึ่งมีลักษณะเป็นต้นสับปะรดเล็กๆ คล้ายหน่อ สามารถนำไปปลูกรขยายพันธุ์ได้แต่ต้องใช้เวลาานกว่า จะให้ผลผลิตเช่นเดียวกับจุก

หน่อ เป็นต้นเล็กๆ สำหรับการขยายพันธุ์ เจริญจากตาข้างลำต้น หน่อสับปะรดมีหลายชนิด เช่น หน่อดินเป็นหน่อที่เจริญจากตา ซึ่งอยู่ต่ำกว่าระดับผิวดิน หน่ออากาศหรือหน่อข้าง เป็นหน่อที่เกิดจากตาบนลำต้นที่อยู่เหนือผิวดิน ซึ่งสามารถขยายพันธุ์ได้ดี โดยใช้ระยะเวลาตั้งแต่ปลูกรถึงให้ผลประมาณ ๑๔-๑๘ เดือน

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของสับปะรด

๓) การจำแนกกลุ่มพันธุ์สับปะรด

สับปะรดได้ถูกจำแนกลักษณะความแตกต่างออกเป็น ๕ กลุ่ม คือ

- ๑.กลุ่ม Smooth cayenne
- ๒.กลุ่ม Queen
- ๓.กลุ่ม Spanish
- ๔.กลุ่ม Maipure sinv Pero;era
- ๕.กลุ่ม Abacxi หรือ Penambuco

สำหรับพันธุ์สับปะรดในประเทศไทย สามารถจัดแบ่งออกเป็นกลุ่มพันธุ์ต่างๆ ได้เพียง ๓ กลุ่มพันธุ์ คือ

- ๑.กลุ่ม Smooth cayenne มี ๓ พันธุ์ คือปัตตาเวีย นางแล และล็กกะตา
- ๒.กลุ่ม Queen มี ๕ พันธุ์ คือ ภูเก็ต สวี ปัตตานี ทรายทอง และสิงคโปร์ ปัตตาเวีย
- ๓.กลุ่ม Spanish มี ๒ พันธุ์ คือ อินทรชิตแดงและขาว

๓.๑ พันธุ์สับปะรด

พันธุ์สับปะรดที่ปลูกในประเทศไทยมีอยู่หลายพันธุ์ ซึ่งอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปมากมายตามแต่ละท้องถิ่น แต่เมื่อได้ทำการศึกษาลักษณะประจำพันธุ์ของสับปะรดที่มีอยู่ในประเทศไทย โดยถือตามลักษณะของต้นที่มีขนาดโตเต็มที่และแข็งแรงสมบูรณ์เป็นบรรทัดฐานแล้ว สามารถแบ่งออกได้ ๕ พันธุ์ ซึ่งเป็นที่นิยมนำมาปลูกเป็นการค้าในปัจจุบัน ดังนี้

๓.๑.๑ พันธุ์ปัตตาเวีย (Smooth cayenne)

สับปะรดพันธุ์นี้ รู้จักแพร่หลายในนามสับปะรดศรีราชา สับปะรดปราณบุรี สับปะรดสามร้อยยอด เป็นพันธุ์ที่นิยมปลูกแพร่หลายที่สุด เป็นที่นิยมของตลาดผู้บริโภคสด และโรงงานอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง เป็นสับปะรดพันธุ์เดียวที่เหมาะสมกับอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง มีลักษณะทรงพุ่มใหญ่ ใบยาว

ชอบใบไม่มีหนาม ยกเว้นปลายใบจะมีหนามบ้างเล็กน้อย ผลใหญ่ ตาตั้ง แหล่งปลูกที่สำคัญของพันธุ์ปัตตาเวีย คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชลบุรี ระยอง เพชรบุรี และลำปาง

๓.๑.๒ พันธุ์อินทรชิตหรือพันธุ์อินทรชิตแดง (Singapore Spanish)

เป็นพันธุ์พื้นเมืองที่เก่าแก่ที่สุดของประเทศไทย ปลูกกันกระจายทั่วไปแต่แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ลักษณะทั่วไป คือ รูปทรงของต้นคล้ายกับปัตตาเวียแต่กระชับกว่าเล็กน้อย ใบค่อนข้างใหญ่ และยาวใกล้เคียงกับพันธุ์ปัตตาเวีย แต่ค่อนข้างโค้งงอมากกว่าและมีหนามแหลม ผลมีขนาดเล็ก ตาลึกเนื้อสีเหลืองทอง รสชาติหวานอ่อน กลิ่นไม่หอมจัด เหมาะสำหรับบริโภคสดและใช้เพื่อประกอบอาหาร

๓.๑.๓ พันธุ์ขาวหรือพันธุ์อินทรชิตขาว

เป็นพันธุ์พื้นเมืองที่เข้าใจว่ากลายพันธุ์มาจากพันธุ์อินทรชิต เกษตรกรนิยมปลูกพันธุ์ขาวร่วมกับพันธุ์อินทรชิต แหล่งปลูกที่สำคัญคือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ลักษณะใบมีสีเขียวอมเหลืองหรือเขียวใบไม้ ทรงพุ่มเตี้ย ใบแคบและสั้นกว่าพันธุ์อินทรชิต ใบบางกว่าพันธุ์ปัตตาเวีย ชอบใบมีหนามโค้งงอเข้าสู่ปลายใบ โคนกลีบดอกมีสีม่วงอ่อน ส่วนปลายกลีบดอกมีสีม่วงอมชมพู ผลมีรูปทรงกระบอกขนาดปานกลาง ตาหูน ตาใหญ่กว่าพันธุ์ปัตตาเวีย ผลมักมีหลายลูก เนื้อผลมีสีเหลือง รสชาติหวานอ่อน คุณภาพของเนื้อไม่ค่อยดีนัก ปริมาณเยื่อใยสูง แแกนผลเหนียว

๓.๑.๔ พันธุ์นางแลหรือพันธุ์น้ำผึ้ง

เป็นพันธุ์นำเข้ามาจากต่างประเทศมาปลูกที่ตำบลนางแล อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ลักษณะคล้ายกับพันธุ์ปัตตาเวียแต่ผลค่อนข้างกลม ผลมีขนาดเล็ก ตาใหญ่ลึก เปลือกบางเมื่อเทียบกับพันธุ์ปัตตาเวีย ทำให้ขนส่งทางไกลไม่ดีนัก ผลแก่ เนื้อมีสีเหลืองเข้ม รสชาติหวานจัดกว่าพันธุ์ปัตตาเวีย มีกลิ่นหอมและเยื่อใยน้อย เหมาะสำหรับบริโภคสด เป็นที่นิยมในภาคเหนือ

๓.๑.๕ พันธุ์ภูเก็ต (Malacca Queen)

เป็นพันธุ์ที่มีชื่อเรียกกันหลายชื่อ ได้แก่ พันธุ์สวี พันธุ์ชุมพร พันธุ์ตราดสีทอง เป็นต้น เป็นสับปะรดที่เหมาะสมสำหรับบริโภคผลสด ผลเล็กยาว มีความหวาน หอม กรอบ รสชาติอร่อย

๔) คุณประโยชน์ของสับปะรด

สับปะรดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศที่สร้างรายได้จากการส่งออกในรูปแบบของอุตสาหกรรมและผลสด สำหรับการใช้ประโยชน์จากสับปะรดนั้น ยังมีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากมาย ตั้งแต่การแปรรูปด้านอาหาร ผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพและด้านการแพทย์ คุณค่าที่สำคัญของสับปะรด คือ เอนไซม์โบรมีลิน (Bromelin) สับปะรดถือว่าเป็นผลไม้ที่อุดมไปด้วยเอนไซม์ดังกล่าว เอนไซม์โบรมีลิน จะมีประโยชน์ในการช่วยย่อยโปรตีนที่เรากินเข้าไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะทำให้โปรตีนถูกเปลี่ยนเป็นกรดอะมิโนที่สามารถนำไปใช้ได้ การที่ร่างกายสามารถย่อยโปรตีนได้อย่างสมบูรณ์ จะทำให้ไม่มีอาหารประเภทเนื้อสัตว์ตกค้างในลำไส้ ซึ่งจะหมักหมมให้เกิดเป็นพิษแก่ร่างกาย

เอนไซม์โบรมีลินในสับปะรด ช่วยระงับอาการอักเสบ อาการบวม ช่วยซ่อมแซมเนื้อเยื่อส่วนที่เสื่อมโทรม รวมทั้งยังมีกรดอะมิโน AHA และน้ำตาลที่ช่วยให้ผิวหนังชุ่มชื้น มีวิตามินเอ วิตามินซี ช่วยต่อต้านอนุมูลอิสระ ช่วยชะลอของเซลล์ผิวหนังและลบรอยเหี่ยวย่น ดังนั้นจึงมีการใช้สับปะรดมาเป็นส่วนประกอบในเครื่องสำอางในระดับถึงลงไปบนผิวหนังด้วย ช่วยกำจัดเซลล์ที่ตายแล้วออกไป ทำให้ผิวหน้าสดใส โดยนำน้ำสับปะรดมาทาหน้าก่อนนอนหรือเช้าและเย็น โดยทาทิ้งไว้ประมาณ ๑๐ นาที แล้วล้างออก

จากการที่สับปะรดมีเอนไซม์โบรมีลิน จึงนำไปใช้เป็นอาหารเสริมสำหรับผู้ป่วยเบาหวาน เนื่องจากผู้ป่วยเบาหวานมีสารในเลือดที่เรียกว่า Platelet ซึ่งจะรวมตัวติดกันเร็วเกินไป ทำให้เลือดจับตัวกันเป็นก้อน ทำให้เกิดการแทรกซ้อนกับเส้นเลือด เช่น เลือดออกที่จอตา เกิดลิ้มเลือดในหลอดเลือดแดง ที่จะวิ่งเข้าสู่หัวใจเกิดการอุดตันของเส้นเลือด นอกจากนี้การรับประทานสับปะรดยังช่วยในการขับถ่าย เนื่องจากความเป็นกรดของสับปะรดจะช่วยดึงน้ำให้เข้าสู่ทางเดินอาหารมากขึ้นและกระตุ้นการขับถ่าย ช่วยขับปัสสาวะ รักษาอาการบวม น้ำ เป็นยาแก้ร้อนในกระหายน้ำ แก้ไอ เจ็บคอ หลอดลมอักเสบ และเชื่อว่าการรับประทานสับปะรดบ่อยจะช่วยลดความดันโลหิต รวมทั้งยังช่วยป้องกันโรคนิวโมไนด์ได้ด้วย

ใบของสับปะรด นำไปใช้ประโยชน์ในการทำเยื่อกระดาษ ซึ่งกระดาษจากใบสับปะรดมีคุณภาพที่มีคุณสมบัติพิเศษ จะบางมาก มีผิวนุ่มเนียน สามารถบิดงอหรือเปลี่ยนแปลงรูปร่างได้ง่าย ในหลายประเทศใช้เป็นกระดาษสำหรับพิมพ์ธนบัตร นอกจากนี้ใบสับปะรดสามารถนำไปฟอกเป็นเส้นใย ใช้ทำเชือก และเส้นใยนำมาทอเป็นผ้าสับปะรด ในประเทศฟิลิปปินส์เรียกว่าผ้าบารอง มีราคาแพง นิยมตัดเป็นชุดประจำชาติของฟิลิปปินส์และไต้หวัน

ลูก หน่อ และแขนง ใช้สำหรับขยายพันธุ์ต่อไป

ลำต้นหรือเหง้า ใช้สกัดสารโบรมีลิน เพื่อใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์ ซึ่งสามารถสกัดได้จากหลายๆส่วนของสับปะรด แต่ที่มากที่สุดคือลำต้นและเหง้า ปัจจุบันมีโรงงานสกัดสารโบรมีลินในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และระยอง

กากและเปลือกสับปะรด ผลพลอยได้จากอุตสาหกรรมสับปะรด คือกากและเปลือกสับปะรดสามารถนำไปเป็นอาหารสัตว์ นำไปหมักเป็นอาหารโคหรืออบแห้งเป็นอาหารสัตว์

เศษและซากสับปะรด ใช้ไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสดเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน แต่ควรระวังหากมีเศษซากสับปะรดที่เป็นโรค อาจเป็นแหล่งสะสมเชื้อโรคในดินได้

สำหรับการปลูกสับปะรดในจังหวัดภูเก็ต เมื่อเก็บผลผลิตหมดแล้ว จะหักหน่อไว้สำหรับขยายพันธุ์ จากนั้นจะตัดต้นสับปะรด หน่อและแขนงที่ไม่ต้องการนำไปเป็นอาหารช้าง ซึ่งจะเป็นการสร้างรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งไม่ต้องใช้สารเคมีกำจัดต้นตอสับปะรด

สับปะรดภูเก็ต

๑) ความเป็นมาของสับปะรดภูเก็ต

มีรายงานว่าเจ้าเมืองหลังสวน ชื่อพระจรูญ ราชโกศการ (คอมซิมเด็ก ณ ระนอง) นำพันธ์พืชต่างๆ รวมทั้งสับปะรดเข้ามาจากเมืองปีนัง ประเทศมาเลเซีย เพื่อแจกจ่ายให้ชาวบ้านอำเภอหลังสวนและสวี ในระยะนั้นสับปะรดที่นำเข้ามาเรียกว่า สับปะรดฝรั่ง เนื่องจากมาจากเมืองปีนัง ซึ่งขณะนั้นเป็นอาณานิคมของอังกฤษ ปรากฏว่าสับปะรดที่นำเข้ามาปลูกให้ผลดีในการปลูกแซมในสวนมะพร้าว และในสวนยางพาราในระยะที่ต้นยังมีขนาดเล็ก การปลูกจึงแพร่หลายมาจนถึงในปัจจุบัน ซึ่งจะปลูกมากในจังหวัดภูเก็ต พังงาและชุมพร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสับปะรดที่ปลูกในจังหวัดภูเก็ตจะมีคุณภาพผลผลิตที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวแตกต่างจากแหล่งอื่น เนื่องจากมีสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสม จึงเรียกชื่อตามแหล่งที่ปลูกว่า “สับปะรดภูเก็ต”

๒) ลักษณะของสับปะรดภูเก็ต

สับปะรดภูเก็ตอยู่ในกลุ่ม Queen เป็นสับปะรดที่มีความทนทานกว่าสับปะรดพันธุ์อื่นๆ อาจมีอาการเหี่ยวบ้างแต่จะฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว เมื่อได้รับฝนเพียงเล็กน้อย สำหรับโรคและแมลงศัตรูพืชไม่มากนัก จะมีเพียงหนูและกระแตเท่านั้นที่จะกัดทำลายผลสับปะรด สำหรับลักษณะเฉพาะตัวของสับปะรดภูเก็ต คือ มีรสหวาน กรอบ เนื้อมีสีเหลืองสม่ำเสมอทั้งผล มีเยื่อใยน้อย มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว และการที่สับปะรดภูเก็ตมีผลขนาดเล็กและมีแกนผลที่กรอบมาก ทำให้มีเสหนเฉพาะตัว คือหลังจากปอกเปลือกออกแล้ว สามารถรับประทานได้หมดทั้งผล ทำให้เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคมาก

๒.๑ ลักษณะทางกายภาพ

ลำต้น มีรูปทรงเล็กและกระชับ ความสูงโดยเฉลี่ย ๙๖.๘ เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม ๘๖.๘ เซนติเมตร

ใบ ลักษณะใบสีเขียวอ่อนมีแถบสีแดงบริเวณกลางใบ ขอบใบเรียบ มีหนามแดงตลอดความยาวของใบจำนวนใบตอดนเฉลี่ย ๗๔-๗๕ ใบ

จุก จุกมีความยาวประมาณ ๑/๓-๓/๔ ของผล ตัวจุกมีลักษณะตรงหรือเอียงไปทางด้านใดด้านหนึ่ง ขึ้นอยู่กับสภาพร่มเงาของพื้นที่ปลูก

ตา ตาลึก

ผล ผลรูปทรงกระบอกสม่ำเสมอ ผลขนาดมีน้ำหนักตั้งแต่ ๐.๙-๑.๖ กิโลกรัม

เนื้อ มีสีเหลืองเข้มสม่ำเสมอ กลิ่นหอม เยื่อใยน้อย รสชาติหวานกรอบ แกนผลมีความกรอบมากสามารถรับประทานได้

๒.๒ ลักษณะทางเคมีของสับปะรดภูเก็ต

สับปะรดภูเก็ต มีปริมาณกรดคอนข้างสูงกว่าสับปะรดพันธุ์อื่น คือ มีปริมาณกรด ๐.๖๕% และมีความหวานสูงเฉลี่ย ๑๗.๒๐ องศาบริกซ์

ลักษณะดีเด่น รูปร่างเป้นทรงกระบอกสม่ำเสมอ ให้ผลสม่ำเสมอแมปลูกในที่แล้งจัด ผลมีรสชาติดี หวาน กรอบ มีเยื่อใยนอย ไทกลิ่นหอมพิเศษ เนื้อมีสีเหลืองจัด ผลแก่เก็บเกี่ยวได้เร็ว

ลักษณะที่ไม่ดี เนื้อมีช่องว่างเป้นโพรง ตาลึก ใบมีหนามาก ลำต้นมีหนามากเกินไปจนเป็นกอเนือยจนไม่อาจบรรจุกระป๋องได้

๓) สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโต คืออากาศค่อนข้างร้อน อุณหภูมิอยู่ระหว่าง ๒๓.๙๐-๒๙.๔๐ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนที่ต้องการอยู่ในช่วง ๑,๐๐๐-๑,๕๐๐ มิลลิเมตรต่อปี แต่ต้องตกกระจายสม่ำเสมอตลอดปีและมีความชื้นในอากาศสูง

สับปะรดภูเก็ต เจริญได้ดีในดินที่ระบายน้ำดี แต่ชอบดินร่วนปนทราย ดินปนลูกรัง ดินทรายชายทะเลและชอบที่ลาดเท เช่น ที่ลาดเชิงเขา ความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕

๔) ลักษณะดินที่เหมาะสม

ดินที่มีความเหมาะสมต่อการปลูกสับปะรดมากที่สุด คือกลุ่มชุดดินที่ ๒๖ ซึ่งมีลักษณะเป็นดินลึกถึงลึกมาก เนื้อดินเป็นดินร่วน ดินร่วนปนเหนียว ดินร่วนปนทราย ดินร่วนเหนียวปนทราย ดินทรายปนดินร่วนหรือดินเหนียวมีสีแดงหรือสีแดงเข้ม สีน้ำตาลปนเทา สีน้ำตาลปนเหลือง สีน้ำตาลปนแดง ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินร่วนปนทราย ดินเหนียวปนทราย ส่วนใหญ่เกิดจากการสลายตัวของหินต้นกำเนิดชนิดต่างๆ ทั้งหินอัคนี หินตะกอนและหินแปร พบบริเวณที่ดอน ลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงพื้นที่เนินเขา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินปานกลางถึงเร็ว การซึมซับของน้ำปานกลาง ดินบนลึกประมาณ ๒๐ เซนติเมตร อาจพบชั้นหินแกรนิตผุที่ความลึก ๕๐-๑๐๐ เซนติเมตร ปฏิบัติการดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่ (pH ๔.๕-๕.๕) มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ถึงค่อนข้างต่ำ ส่วนหน้าดินค่อนข้างเป็นทราย

ดินในกลุ่มนี้ประกอบด้วย ชุดดินพังงา ชุดดินภูเก็ต ชุดดินโคกกลอย ชุดดินท้ายเหมือง ชุดดินห้วยโป่ง ชุดดินอ่าวลึกชุดดินกระบี่ ชุดดินลำภูรา ชุดดินประทิว และชุดดินปากจั่น

ตารางที่ ๑๙ ตารางผลการวิเคราะห์ดินและระดับความอุดมสมบูรณ์ของแต่ละชุดดิน

ชุดดิน	pH	CEC Cmol/kg	BS (%)	OM (%)	Avai.P (mg/kg)	Exdh.k (mg/kg)	ระดับความ อุดมสมบูรณ์
กระบี่	๔.๖๖	๖.๘๔	๗.๕๖	๓.๔๔	๒.๑๐	๓๐.๓๐	ต่ำ
โคกกลอย	-	๒๔.๘๙	๒๓.๔๐	๒.๔๓	๒.๔๓	๕๘.๗๐	ต่ำ
ท้ายเหมือง	๔.๗๑	๖.๐๓	๙.๑๑	๒.๗๑	๓.๗๐	๔๐.๐๗	ต่ำ
ประทิว	๖.๓๕	๖.๐๐	๓๓.๕๐	๑.๑๙	๔.๘๐	๓๐.๐๐	ต่ำ
ปากจั่น	-	๓๐.๗๘	๖.๓๐	๑.๘๔	๑.๘๗	๙๒.๑๐	ปานกลาง
พังงา	๔.๖๕	๓.๔๐	๑๓.๕๐	๑.๐๕	๕.๒๐	๕๐.๐๐	ต่ำ
ภูเก็ต	๔.๕	๕.๗๐	๑๐.๖๘	๓.๗๕	๓.๕๐	๓๑.๒๐	ต่ำ
ลำภูรา	-	๑๖.๒๖	๘.๖๐	๒.๑๘	๒.๑๘	๑๗.๔๐	ต่ำ
ห้วยโป่ง	๕.๐๐	๓.๕๐	๓๑.๕๙	๑.๑๙	๘.๐๐	๔๓.๔๕	ต่ำ
อ่าวลึก	๔.๙๘	๗.๖๐	๒๐.๐๐	๑.๘๔	๓.๘๐	๓๕.๐๐	ต่ำ
คำมัยฐาน	๔.๗๑	๖.๔๔	๑๒.๐๙	๒.๐๓	๓.๖๐	๓๗.๕๓	ต่ำ

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน ๒๕๔๘

จากคุณสมบัติของดินดังกล่าวจะมีความเหมาะสมต่อการปลูกยางพารา และเหมาะสมต่อการปลูก สับปะรดภูเก็ตมากที่สุด จัดในระดับชั้น S๑ (ดินที่เหมาะสมมากที่สุดและอาจมีข้อจำกัดที่ไม่รุนแรง) คุณสมบัติ ของดินจะมีความลงตัวต่อคุณภาพของสับปะรดภูเก็ต เนื่องจากเป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ระดับปานกลาง ถึงต่ำ ทำให้คุณภาพเนื้อสับปะรดดี มีกลิ่นหอม มีความกรอบ หวาน ไม่ฉ่ำน้ำเหมือนดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ มาก

ตารางที่ ๒๐ แสดงชั้นความเหมาะสมของกลุ่มชุดดินที่ ๒๖ ที่ปลูกในฤดูกาลต่างๆกันและปลูกในเขตชลประทาน

ชนิดพืช	ปลูกฤดูฝน	ปลูกฤดูแล้ง	ชลประทาน	หมายเหตุ
กาแฟ (Arabica)	S๑	S๓z	S๓tz	-
กาแฟ (robusta)	S๓z	S๑	S๓z	-
ทุเรียน	S๒z	S๒z	S๒z	-
ปาล์มน้ำมัน	S๒z	S๒z	S๒z	-
มะขาม	S๑	S๑	S๑	-
มะพร้าว	S๒z	S๒z	S๒z	-
มะม่วง	S๒z	S๒z	S๒z	-
ยางพารา	S๒z	S๒z	S๒z	-
ลำไย	S๓z	S๓z	S๓z	-
ส้ม	S๒z	S๒z	S๒z	-
สับปะรด	S๑	S๑	S๑	-
พุงหูก้าเลี้ยงสัตว์	S๒z	S๒z	S๒z	-

๑. ชั้นความเหมาะสมของดินแบ่งออกเป็น ๓ ชั้น คือ

S๑ = ดินที่มีความเหมาะสมมากที่สุดและอาจมีข้อจำกัดที่ไม่รุนแรง

S๒ = ดินที่มีความเหมาะสมที่จะปลูกพืชอื่นๆ โดยที่มีข้อจำกัดมากขึ้น

S๓ = ดินที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกพืชอื่นๆ โดยมีข้อจำกัดที่รุนแรงมาก

๒. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

t = อุณหภูมิในช่วงที่ปลูกไม่เหมาะสม

m = ความชื้นในดินในช่วงที่ปลูกไม่เหมาะสม

o = ความสามารถในการระบายน้ำในช่วงที่ปลูกไม่เหมาะสม

s = สภาพธาตุอาหารพืชในช่วงที่ปลูกไม่เหมาะสม

r = สภาพดินไม่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของรากพิจารณาเฉพาะเนื้อดิน และโครงสร้างดิน

z = สภาพปฏิกิริยาดิน (pH) ของดินไม่เหมาะสม

k = ดินไม่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของรากพิจารณาเฉพาะความลึกดิน เนื้อดิน และโครงสร้างดิน

x = ดินมีอิทธิพลของเกลือ

w = พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการใช้เครื่องจักรกล

e = พื้นที่ง่ายต่อการชะล้าง

ตารางที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกสับปะรดในชั้นความเหมาะสมต่างๆ รายอำเภอ จังหวัดภูเก็ต

อำเภอ	พื้นที่ปลูกสับปะรด (ไร่)		รวม (ไร่)
	เหมาะสมสูง	เหมาะสมปานกลาง	
อำเภอดกลาง	๑๙,๘๘๐.๔๒	๔๙,๐๘๖.๑๒	๖๘,๙๖๖.๕๔
อำเภอเมืองภูเก็ต	๘๒๔.๙๑	๑๑,๒๕๖.๒๙	๑๒,๐๘๑.๒๐
อำเภอกะทู้	๓๒๓.๖๑	๑,๔๔๒.๘๑	๑,๗๖๖.๔๒
รวม	๒๑,๐๒๘.๙๔	๖๑,๗๘๕.๒๒	๘๒,๘๑๔.๑๖

ที่มา : Agri Map Online

สับปะรดภูเก็ต อยู่ในกลุ่ม Queen ซึ่งในกลุ่มนี้มีอยู่ ๕ พันธุ์ คือ ภูเก็ต สวี ตราดสีทอง ปัตตานี และสิงคโปร์ปัตตาเวีย สำหรับพันธุ์ภูเก็ต สวี ตราดสีทองนั้น จากการตรวจสอบพันธุ์สับปะรดในประเทศไทย โดยใช้เทคนิค DNA พบว่าอยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยมีลักษณะ DNA เกือบเหมือนกัน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ แสดงว่าอาจจะมาจากต้นตอเดียวกันและเมื่อไปปลูกต่างสถานที่ มีการคัดเลือกพันธุ์ตามสถานที่ปลูก จึงทำให้ลักษณะปลื้กย่อยต่างกันเล็กน้อย

ตารางที่ ๒๒ แสดงคุณลักษณะต่างๆ ในระยะ vegetative ของสับปะรดในกลุ่ม Queen เมื่อเจริญเติบโตเต็มที่พร้อมจะบังคับดอก

คุณลักษณะ	สวี	ภูเก็ต	ปัตตานี	ตราดสีทอง	สิงคโปร์
ความสูง (ซ.ม.)	๙๖.๘	๙๖.๘	๑๐๕.๑	๙๖.๖	๙๙.๖
ความกว้างทรงพุ่ม (ซ.ม.)	๙๔.๖	๘๖.๘	๑๐๖.๕	๑๐๕.๑	๑๐๑.๕
ความยาวใบ D (ซ.ม.)	๘๒.๗	๘๑.๖	๙๒.๐	๘๘.๓	๘๙.๒
ความกว้างใบ D (ซ.ม.)	๔.๕	๔.๓	๔.๙	๕.๑	๕.๑
ความหนาใบ D (ซ.ม.)	๐.๑๕	๐.๑๕	๐.๒๐	๐.๒๗	๐.๒๒
น.น.ใบ D เฉลี่ย กก)	๔๘.๒	๔๙.๐	๕๓.๓	๖๓.๘	๖๑.๒
จำนวนใบรวม	๗๗.๗	๗๔.๒	๖๔.๙	๕๔.๔	๕๘.๙
น.น.ต้น (ก.ก.)	๓๘๘.๗	๓๕๘.๕	๒๗๕.๙	๒๒๙.๓	๒๕๗.๕
ต้นกว้าง(ซ.ม.)	๖.๑	๕.๗	๕.๓	๕.๕	๕.๕
ต้นยาว (ซ.ม.)	๒๑.๕	๒๐.๔	๑๙.๕	๑๖.๐	๑๗.๐

ตารางที่ ๒๓ แสดงคุณลักษณะประจำพันธุ์ที่ระยะผลสุกแก่ พร้อมเก็บเกี่ยวของสับปะรดกลุ่ม Queen

คุณลักษณะ	สวี	ภูเก็ต	ปัตตานี	ตราดสีทอง	สิงคโปร์
๑.นน.ผล (ก)	๙๔๒.๖	๑,๐๒๔.๕	๑,๔๕๒.๓	๘๗๐.๕	๑,๒๒๙.๔
๒.ขนาดผล					
- กว้าง (ซ.ม.)	๑๐.๓	๑๐.๓	๑๑.๐	๑๐.๗	๑๑.๐
- ยาว (ซ.ม.)	๑๕.๓	๑๖.๓	๑๙.๕	๑๔.๗	๑๘.๗
๓.นน.จุก (ก.)	๑๓๒.๗	๑๒๓.๒	๑๕๒.๒	๑๘๐.๔	๑๕๒.๘
๔.ขนาดจุก					
- กว้าง (ซ.ม.)	๑๑.๑	๑๐.๒	๑๐.๔	๑๑.๔	๑๐.๘
- ยาว (ซ.ม.)	๑๑.๗	๑๐.๖	๑๓.๗	๑๕.๙	๑๒.๙
๕.ความยาวก้าน (ซ.ม.)	๒๑.๓	๑๘.๖	๒๐.๒	๒๑.๕	๒๐.๕
๖.สีเปลือก/	Yog๑๗B	Yog๑๗C	Yog๑๗A	Yog๑๗C	Yog๑๗C
๗.สีเนื้อ/	Yog๑๖B	Yog๑๖B	Yog๑๗B	Yog๑๖B	Yog๑๖B
๘.จำนวนตา	๑๒๒.๖	๑๒๗.๘	๑๔๗	๑๑๓.๒	๑๓๘.๗
๙.ความหนาเปลือก (ซ.ม.)	๐.๕๒	๐.๖๑	๐.๖๘	๐.๖๕	๐.๕๙
๑๐.แกนกว้าง (ซ.ม.)	๒.๔๐	๒.๓๐	๒.๔๓	๒.๑๗	๒.๔๔
๑๑.Soluble Solids (%)	๑๖.๒	๑๖.๓	๑๓.๕	๑๗.๔	๑๖.๙
๑๒.titrable acids (%)	๐.๖๔	๐.๖๕	๐.๔๑	๐.๖๕	๐.๔๕
๑๓.SS/TA	๒๕.๓๑	๒๕.๐๘	๓๒.๑๙	๒๖.๗๖	๓๗.๕๖
๑๔.การแตกหน่อ๒/ - จำนวนหน่อตะเกียง - จำนวนหน่ออากาศ - จำนวนหน่อดิน	๑.๓๗ ๒๕.๔ ๑๒.๔๖	๐.๑๓ ๑๙.๕ ๕.๕๖	๒.๓๖ ๒.๖ ๐.๗๖	๐.๔ ๑๒.๕ ๔.๐๖	๒.๑๓ ๕.๒ ๐.๙

ตารางที่ ๒๔ แสดงลักษณะของสับปะรดแต่ละกลุ่ม

ลักษณะ	กลุ่มสเปนนิส (อินทรีชิตพันธุ์แดง)	กลุ่มสเปนนิส (อินทรีชิตพันธุ์ขาว)	กลุ่มควีน (พันธุ์ภูเก็ต)	กลุ่มคาเยน (พันธุ์ปัตตาเวีย)	กลุ่มคาเยน (พันธุ์นางแล)
รูปทรงผล	ทรงกระบอก	ทรงกระบอก	ทรงกระบอก	ทรงกระบอก	ทรงกลม
ลักษณะตา	ตาโปนปานกลาง	ตาโปนปานกลาง	ตาลี	ตาโปนปานกลาง	ตาโปน
ลักษณะสีเปลือก	แดงปนส้ม	เหลืองอ่อน-ขาว	เหลืองอมแดง	เหลืองส้ม	เหลืองเข้ม
ลักษณะของเนื้อ	เหลืองอ่อน	เหลืองอ่อน	เหลืองเข้ม	เหลืองอ่อน	เหลือง
รสชาติ	เปรี้ยว (มีเส้นใย)	เปรี้ยว (มีเส้นใย)	หวานหอม	หวานอมเปรี้ยว	หวานจัด
ขนาดผล	ขนาดกลาง	ขนาดกลาง	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดเล็ก
แหล่งที่ปลูก	อ.บางคล้า จ.ฉะเชิงเทรา	อ.บางคล้า จ.ฉะเชิงเทรา	ภูเก็ตและ เขตภาคใต้	เขตภาคกลางและ กระจายอยู่ตาม จังหวัดต่างๆไป	ภาคเหนือ (เชียงใหม่)

๕) รูปแบบการปลูกสับปะรดภูเก็ต

การปลูกสับปะรดภูเก็ต สามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี แต่การที่จะให้ผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอตลอดทั้งปีจำเป็นต้องมีการวางแผนการผลิต สับปะรดเป็นพืชหลายฤดูจึงจำเป็นต้องเตรียมพื้นที่ปลูกอย่างดีให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโตและผลผลิตของสับปะรด การปลูกสับปะรดภูเก็ตสามารถปลูกได้ทั้งระบบพืชเดี่ยวและปลูกแซมในสวนผลไม้ ยางพารา มะพร้าวหรือพืชเศรษฐกิจในช่วงที่พืชหลักยังมีอายุน้อยอยู่

๕.๑ การปลูกเป็นพืชเดี่ยว

๑. ปลูกเป็นแถวเดี่ยว ใช้ระยะระหว่างต้น ๒๕-๓๐ เซนติเมตร ระยะแถว ๕๐-๖๐ เซนติเมตร ปลูกได้ ๘,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ หน่อต่อไร่

๒. ปลูกเป็นแถวคู่ ใช้ระยะระหว่างต้นละแถว ๔๐x๔๐ เซนติเมตร เว้นระยะระหว่างร่อง ๑๒๐ เซนติเมตร ปลูกได้ ๕,๐๐๐ หน่อต่อไร่

๕.๒ การปลูกแซมในสวนยางพารา

แม้ว่าการปลูกยางพารา ไม่จำเป็นต้องมีขั้นตอนการเตรียมพื้นที่มากมาย แต่หากต้องการปลูกสับปะรดเป็นพืชแซม และต้องการให้พืชแซมได้ผลผลิตดีและมีคุณภาพจำเป็นต้องมีการเตรียมพื้นที่ปลูกให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของสับปะรด ระยะปลูกของการปลูกสับปะรดแซมในสวนยางพารามีดังนี้

๑. ปลูกเป็นแถวคู่ ห่างจากแถวยางพารา (ระยะปลูกยางพารา ๓x๘ เมตร) ๑๐๐-๑๕๐ เซนติเมตร ใช้ระยะระหว่างต้น ๔๐-๕๐ เซนติเมตร ระยะระหว่างแถว ๔๐-๕๐ เซนติเมตร เว้นระหว่างร่อง ๑๐๐-๑๒๐ เซนติเมตร ปลูกได้จำนวน ๘ แถว ต้องใช้หน่อ ๓,๒๐๐-๔,๐๐๐ หน่อต่อไร่

๒. ปลูกเป็นแถวเดี่ยว ห่างจากแถวยางพารา ๑๕๐ เซนติเมตร ใช้ระยะระหว่างต้นและแถว ๔๐x๔๐ เซนติเมตร ปลูกได้ ๑๐ แถว ต้องใช้หน่อจำนวน ๕,๐๐๐ หน่อต่อไร่ ทั้งนี้จำนวนต้นสับปะรดที่ปลูกต่อไร่จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับระยะการปลูกยางพาราและวิธีการปฏิบัติรักษาสับปะรดของเกษตรกร ซึ่งสับปะรดที่มีระยะการปลูกที่เหมาะสมจะให้ผลผลิตที่มีขนาดและคุณภาพที่ดีด้วย

การปลูกสับปะรดแซมในสวนยางพารา จะหยุดปลูกเมื่อต้นยางพาราอายุประมาณ ๓ ปี ซึ่งหลักทั่วไป ควรจะหยุดปลูกแซมยางพารา เมื่อมีร่มเงาประมาณ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ เพราะจะทำให้ผลผลิตของพืชแซมลดลง เนื่องจากปริมาณแสงแดดน้อยเกินไป

๖) การเตรียมพื้นที่ปลูก

การเตรียมพื้นที่ปลูกสับปะรด จำเป็นต้องเตรียมพื้นที่อย่างดี เพื่อการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตที่มีคุณภาพ การเตรียมพื้นที่ปลูกแต่ละพื้นที่อาจมีขั้นตอนแตกต่างกันตามสภาพของพื้นที่ มีการไถด้วยพานสาม ๒ ครั้ง แล้วไถด้วยพานเจ็ดอีกครั้งหนึ่ง ถ้าพื้นที่ไม่สม่ำเสมอก็อาจจะมีการไถปรับพื้นที่ด้วย สำหรับการไถยกร่อง ถ้าพื้นที่ปลูกระบายน้ำได้ดีก็ไม่จำเป็นต้องยกร่องปลูก ทำให้ลดต้นทุนการผลิตและไม่ต้องปรับพื้นที่หลังจากเลิกปลูกสับปะรดแล้ว (สำหรับกรณีที่ปลูกแซมในสวนยางพารา)

๗) การเตรียมหน่อวัสดุปลูก

หน่อที่ใช้ปลูกควรเป็นหน่อขนาดกลางและมีขนาดเท่ากัน ซึ่งจะช่วยให้ผลผลิตออกพร้อมกัน ทำให้การปฏิบัติดูแลรักษาสับปะรดรวมทั้งการเก็บเกี่ยวทำได้ง่ายสะดวกมากขึ้นและลดต้นทุนการผลิตได้อีกด้วยการเตรียมหน่อควรนำมาผึ่งแดดโดยคว่ำยอดลงสู่พื้นดินเพื่อฆ่าเชื้อโรค ชุบหน่อด้วยสารเคมีป้องกันเชื้อราและอาจมีการชุบด้วยสารเคมีป้องกันแมลงศัตรูในดินด้วย

๘) ฤดูปลูก

สับปะรดภูเก็ตสามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี แต่ต้องมีการวางแผนการผลิตก่อนปลูก โดยกำหนดเวลาที่ต้องเก็บเกี่ยวไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ได้ผลผลิตออกสู่ตลาดช่วงที่มีราคาแพง การปลูกในช่วงหน้าฝน ควรฝึงหน่อให้เอียง ๔๕ องศา เพื่อป้องกันน้ำขังในยอดทำให้ยอดเน่าได้ ถ้าปลูกในหน้าแล้งควรฝึงหน่อให้ตรง

๙) การบำรุงรักษา

การปลูกสับปะรดให้ได้ผลผลิตสูงและมีคุณภาพ นอกจากการเตรียมดินและใช้วัสดุปลูกที่ดีแล้ว การบำรุงรักษานั้นก็มีความสำคัญมาก เนื่องจากจะมีผลโดยตรงต่อผลผลิตและคุณภาพของผลผลิต

๙.๑ การใส่ปุ๋ยสับปะรด

- ครั้งที่ ๑ หลังปลูก ๑-๒ เดือน ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ หรือ ๑๖-๒๐-๐ อัตราต้นละ ๑๐-๑๕ กรัม (๑ ช้อนแกง) ต่อดัน ใส่ชิดโคนต้นขณะที่ดินมีความชื้นเพียงพอ

- ครั้งที่ ๒ หลังปลูก ๔-๖ เดือน ใส่ปุ๋ยสูตรที่มีสัดส่วนโปแตสเซียมสูง เช่น ๑๓-๑๓-๒๑, ๑๒-๔-๑๘, ๑๔-๙-๒๐ หรือสูตรใกล้เคียง อัตราต้นละ ๑๐-๑๕ กรัม โดยใส่บริเวณกาบใบล่าง ขณะที่กาบใบมีน้ำเพียงพอที่จะละลายปุ๋ยได้

- ครั้งที่ ๓ หลังบังคับดอกประมาณ ๓ เดือน ใส่ปุ๋ยโปรแตสเซียมคลอไรด์ (๐-๐-๖๐) อัตรา ๕-๑๐ กรัมต่อดัน บริเวณกาบใบล่างใน ขณะที่กาบใบมีน้ำเพียงพอที่จะละลายปุ๋ยได้ ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนหลังจากบังคับดอกแล้ว เนื่องจากจะทำให้มีการตกค้างของไนโตรเจนในผลสับปะรดได้

๙.๒ การควบคุมและกำจัดวัชพืช

การควบคุมและกำจัดวัชพืชในไร่สับปะรดสามารถทำได้หลายวิธี การเลือกแต่ละวิธีนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ความพร้อมและความสะดวกของเกษตรกรแต่ละราย แต่ส่วนใหญ่นิยมใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช เพราะเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพที่สุด เกษตรกรในภาคใต้จะมีการใช้ปริมาณ ๑-๒ ครั้ง โดยสารเคมีที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นชนิดไดยูรอน อัตราการใช้สารประมาณ ๑ กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งจะใช้สารนี้หลังจากการปลูกสับปะรดเสร็จแล้ว หรือเมื่อพบว่ามีความชื้นรกร ในการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชควรใช้เมื่อดินมีความชื้นเพียงพอ ต้องใช้อัตราพอเหมาะและงดใช้ก่อนบังคับดอก ๑ เดือนและหลังบังคับดอก

๑๐) การบังคับการออกดอก

ในสภาพธรรมชาติสับปะรดสามารถออกดอก ออกผลได้เอง เมื่อต้นมีความสมบูรณ์เพียงพอ และสภาพแวดล้อมเหมาะสม โดยสับปะรดจะออกผลมากอยู่ ๒ ช่วง คือ ช่วงแรกจะออกดอกประมาณเดือน

ธันวาคม-มกราคม และเก็บเกี่ยวได้ในช่วงเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน เรียกว่าสับปะรดปี ช่วงที่ ๒ จะออกดอกในช่วงประมาณเดือนมิถุนายน-สิงหาคม จะเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม เรียกว่าสับปะรดทวาย แต่การที่จะให้ออกดอกออกผลตลอดทั้งปีตามที่ตลาดต้องการจำเป็นที่จะต้องมีการบังคับดอกโดยใช้สารเคมีเร่ง

๑๐.๑ ใช้ถ่านแก๊สแคลเซียมคาไบด์ (Calcium cabide) จะปลดปล่อย acetylene ซึ่งจะมีผลในการกระตุ้นการออกดอก มีลักษณะเป็นเกร็ดเล็กๆ ขนาด ๒-๓ มิลลิเมตร หยอดต้นละ ๓-๕ กรัม (ครึ่งช้อนชา) หยอดลงในยอดแล้วหยอดน้ำตาม ประมาณ ๕๐ มิลลิลิตร

๑๐.๒ ใช้สารเนฟธาไลน์อาซิติกแอซิด (Nepthalene acetic acid) ซึ่งมีจำหน่ายในลักษณะเม็ด ซึ่งมีชื่อการค้าว่า ANA, ANAA (๐.๕ มิลลิกรัม NAA ต่อเม็ด) เกษตรกรในจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ นิยมใช้มาก โดยใช้หยอดในยอดสับปะรด ต้นละ ๑ เม็ด ขณะที่มียังน้ำซังในยอด

๑๐.๓ ใช้สารเอททีฟอน (๓๙.๕ %) ๘ มิลลิลิตร ร่วมกับปุ๋ยยูเรีย ๓๐๐ กรัม ผสมกับน้ำ ๒๐ ลิตร หยอดยอดสับปะรดต้นละ ๖๐-๗๐ มิลลิลิตร หยอด ๒ ครั้ง ห่างกัน ๕-๗ วัน สับปะรดจะออกดอกได้ดีแต่มักจะพบว่าผลสับปะรดภูเก็ตจะไม่ค่อยโตเท่าที่ควร

การใช้สารบังคับดอก ทั้ง ๓ ชนิด สารเอททีฟอน จะมีผลการชักนำการออกดอกเร็วกว่าสารเนฟธาไลน์อาซิติกแอซิด (NAA) และถ่านแคลเซียมคาไบด์ (CaC๒) ๑ กรัมต่อต้น สารเอททีฟอน (ethphon) ๑๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร ผสมยูเรีย ๑.๕ เปอร์เซ็นต์ ต้นละ ๖๐ กรัม และสารเนฟธาไลน์อาซิติกแอซิด (NAA) ๐.๕ มิลลิกรัมต่อต้น (ANAA ๑ เม็ดต่อต้น) พบว่าการใช้สาร ethphon ๑ หรือ ๒ ครั้ง ทำให้การเจริญของช่อดอกเกิดขึ้นเร็วกว่าการใช้สาร NAA ประมาณ ๕-๗ วัน และเร็วกว่าสาร CaC๒ ๘-๑๐ วัน

การบังคับดอก ควรทำในช่วงเย็นหรือกลางคืน หากมีฝนตกลงมามากใน ๒ ชั่วโมงหลังจากหยอดสารเคมีบังคับดอก ควรทำซ้ำภายใน ๒-๓ วัน ต้นสับปะรดที่ทำการบังคับดอกต้องมีลักษณะสมบูรณ์พร้อมจะออกดอก โดยทั่วไปสับปะรดภูเก็ตจะทำการบังคับการออกดอกหลังจากปลูกประมาณ ๘-๑๐ เดือน

ตารางที่ ๒๕ การพัฒนาการของผลสับปะรดระยะต่างๆ

ระยะ	อายุ (หลังใช้สารเร่งดอก)	การเปลี่ยนแปลง
ดอกแดง	๒๕-๓๐ วัน	ระยะแรกที่สังเกตเห็นได้โดยมองเห็นปลายจุกสีแดง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๑ เซนติเมตร
ดอกตูม	๔๐-๔๕ วัน	มองเห็นเป็นผลสับปะรด ฐานดอกสีแดง หุ้มดอกตูม ก้านยาวขึ้นมาก
ดอกบาน	๕๐-๖๐ วัน	ก้านผลหยุดการยืด กลีบดอกสีม่วงเริ่มบานจากล่างขึ้นบน
ดอกโรย	๗๐-๗๕ วัน	กลีบดอกโรยหมดทั้งผล จำนวนใบและขนาดของจุกเพิ่มขึ้นมากเป็น ๒ เท่า
ตาขาว	๘๕-๙๐ วัน	ผลย่อย (ตา) ขยายตัว กลีบรองดอกหุ้มปิดเข้าหากัน มีไขสีขาว
ตาดำ	๑๑๕-๑๒๐ วัน	ไขสีขาวมีเหลือที่บริเวณกลางตาดำเล็กน้อย ขอบตาเป็นสีม่วงดำ ผลย่อย (ตา) ขยายตัวมากขึ้น
ตาขยาย	๑๓๐-๑๓๕ วัน	ขนาดและน้ำหนักผลเพิ่มขึ้นมาก ตาขยายและแบนราบ เนื้อแน่น
ตาเปิด	๑๔๕-๑๕๐ วัน	ขอบตาใส ผิวนอกเริ่มเปลี่ยนสีเป็นสีเหลืองจาง โดยเริ่มเปลี่ยนสีจากโคนผลไปหาปลายผล เนื้อในผลเริ่มสุก

๑๑) การเก็บเกี่ยวผลผลิต

การเก็บเกี่ยวผลผลิตสับปะรดภูเก็ต จะเก็บเกี่ยวตามความต้องการของตลาด ซึ่งโดยทั่วไปจะเก็บเกี่ยวหลังจากใช้สารบังคับดอกประมาณ ๑๔๐-๑๕๐ วัน ตาสับปะรดจะขยายกว้าง ๒-๓ ตา ในจังหวัดภูเก็ตนิยมเก็บเกี่ยวขณะที่ผลยังเขียว มีก้านผลและจุกติดอยู่ ซึ่งผู้บริโภคนิยมนำไปไหว้เทพเจ้าหรือไหว้พระ สามารถที่จะวางบูชาได้หลายวัน การเก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนอายุเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมจะทำให้สับปะรดภูเก็ตไม่มีคุณภาพตามลักษณะพิเศษของสับปะรดภูเก็ต ในการบริโภคสับปะรดภูเก็ตให้มีรสชาติอร่อย ควรเก็บเกี่ยวผลผลิตเมื่อผลสับปะรดมีความสุกเหลืองประมาณ ๑/๔-๒/๓ ของผล

๑๑) การปฏิบัติหลังเก็บเกี่ยว

การคัดขนาดแยกตามเกรด

- เกรด A : ผลขนาด ๑.๕๐ กิโลกรัมขึ้นไป
- เกรด B : ผลขนาด ๑.๐-๑.๔๙ กิโลกรัม
- เกรด C : ผลขนาด ๐.๘-๐.๙๙ กิโลกรัม

๑๒) การปฏิบัติดูแลรักษาต้นต่อสับปะรดภูเก็ต

หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตหมดแล้วต้องทำการดูแลรักษาต้นต่อให้เร็วที่สุด เพื่อให้ต้นมีความพร้อมที่จะเจริญเป็นต้นต่อไป

๑.การพักหน่อ หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตรุ่นที่ ๑ หมดแล้ว หักหน่อออกให้หมด เพื่อให้หน่อที่เจริญขึ้นใหม่มีความสม่ำเสมอ

๒.การตัดใบ การตัดใบหลังเก็บเกี่ยวนั้น เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานและช่วยให้หน่อแตกใหม่เร็วขึ้น โดยตัดด้านข้างเฉพาะปลายใบเท่านั้น ตัด ๑ ร่อง เว้น ๑ ร่อง

๓.การใส่ปุ๋ย ทำให้การใส่ปุ๋ยบริเวณกาบใบหลังจากตัดใบ โดยใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ๑๓-๑๓-๒๑ หรือปุ๋ยผสมระหว่าง ๒๑-๐-๐ กับ ๐-๐-๕๐ อัตรา ๓ ต่อ ๑ ต้นละ ๑๐-๑๕ กรัม

การปลูกสับปะรดภูเก็ตของเกษตรกรในจังหวัดภูเก็ต ไม่นิยมการไว้ต่อสับปะรดหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตในรุ่นแรก เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติดูแลรักษาสูงมาก การที่ต้องตัดแต่งหน่อ ซึ่งสับปะรดภูเก็ตมีการแตกหน่อออกมาในปริมาณมากจนแน่นเป็นกอใหญ่ ผลผลิตจากสับปะรดต่อมีปริมาณน้อยและไม่ค่อยมีคุณภาพ จึงทำลายต้นสับปะรดหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว และทำการปลูกใหม่ในพื้นที่เดิมเป็นรุ่นที่ ๒ โดยวางแถวและร่องสับปะรดไม่ซ้ำกับแนวเดิม ทำการปฏิบัติดูแลรักษาเหมือนกับรุ่นที่ ๑ ทุกประการ ทำให้ผลผลิตมีปริมาณและคุณภาพใกล้เคียงกับรุ่นแรก

๑๓) อาการผิดปกติของสับปะรด

อาจเกิดจากสาเหตุหลายๆประการ เช่น จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป การดูแลรักษาที่ไม่เหมาะสม จากโรคและแมลง หรืออาจจะเกิดจากการใช้สารควบคุมและกำจัดศัตรูพืชที่ไม่ถูกต้องและเหมาะสม ไม่ว่าจะเกิดจากสาเหตุใดก็ตาม ก็จะมีผลต่อความเสียหายด้านปริมาณและคุณภาพของผลผลิต สับปะรดภูเก็ตมีความทนทานต่อสภาพสิ่งแวดล้อมและโดยทั่วไปเมื่อปลูกในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมจะไม่ค่อยพบปัญหาดังกล่าวข้างต้น แต่ในที่นี้จะบอกกล่าวถึงอาการผิดปกติในภาพรวมของสับปะรด ซึ่งได้แก่

๑๓.๑ โรคต้นเน่า

สาเหตุเกิดจากเชื้อราเข้าทำลายทั้งราก ต้นและใบ ทำให้เกิดอาการเน่ามีกลิ่นเหม็นมาก หรือต้นตายในที่สุด สำหรับอาการที่สังเกตพบ ใบมีอาการสีเหลืองซีดเหี่ยว ปลายใบจะงอ เมื่อดึงใบก็จะหลุดออกมา ลำต้นจะเน่า และมีสีขาวขุ่นๆ ส่งกลิ่นเหม็นมาก รวมทั้งที่โคนใบและที่รากก็จะมีกลิ่นเหม็นมากเช่นกัน

การป้องกันกำจัด ใช้สารเคมีซุบหรือแช่ต้นพันธุ์ก่อนปลูก หรือฉีดพ่นหรือหยอดหลังปลูก เช่น อาลีเอท หรืออาลีเอทผสมกับเบนลา อัตราการใช้อย่างละ ๕๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร สำหรับการเตรียมพื้นที่ปลูก ต้องไม่ให้น้ำขัง สามารถระบายน้ำได้ดี

๑๓.๒ โรคเนื้อแกน (ไส้เน่า)

สาเหตุเกิดจากเชื้อแบคทีเรีย โดยมีปัจจัยอื่น ๆ มีส่วนเสริมก่อให้เกิดอาการจนถึงสีดำ จะกระจายทั่วๆไป หรือจะเป็นหย่อมๆ ถ้าเป็นรุนแรง เมื่อผ่าดูจะพบเนื้อภายในผลเปลี่ยนเป็นสีดำทั้งผล การทำลายจะเริ่มตั้งแต่ดอกของผลตาย่อยเริ่มบาน และเป็นปัจจัยที่มีส่วนเสริมคือความแปรปรวนของธรรมชาติที่เกิดจากการแห้งแล้ง ค่อนข้างรุนแรงจะทำให้เกิดโรคดังกล่าวได้

การป้องกันกำจัด ใส่ปุ๋ย ๐-๐-๖๐ อัตรา ๗-๑๐ กรัมต่อต้น ใส่กาบใบล่างหลังบังคับผล ๖๐ วัน จะช่วยลดความรุนแรงของโรคนี้ได้ และควรให้น้ำสับปะรดในช่วงที่ฝนตกไม่สม่ำเสมอ

๑๓.๓ อาการบ้ำใบยอดและอาการบ้ำผลจุก

สับปะรดจะแสดงอาการโดยมีจุกมากกว่า ๑ จุก หรือโรคแพน ส่วนใบจะมีขนาดใหญ่มากแต่อาจพบบริเวณยอด จะมีจำนวนใบเล็กๆ เรียวมากมา สาเหตุเกิดจากสภาพภูมิอากาศและอุณหภูมิบางช่วงสูงเกินไป ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากเกินไป การได้รับน้ำและปุ๋ยอย่างกะทันหันภายหลังจากที่ผ่านช่วงแล้งมาเป็นเวลานาน ตลอดจนการขาดธาตุแคลเซียมและสังกะสี สาเหตุที่แท้จริงยังไม่ทราบแน่ชัด เป็นเพียงข้อสันนิษฐาน จึงไม่แนะนำการป้องกันกำจัดในที่นี้

๑๓.๔ การทำลายของเพลี้ยแป้ง

แมลงศัตรูที่สำคัญของสับปะรดและพบทั่วไป ได้แก่ เพลี้ยแป้ง เพลี้ยไฟ และเพลี้ยหอย สำหรับเพลี้ยแป้งนั้นมีลักษณะเป็นรูปไข่ ค่อนข้างกลม ลำตัวยาวประมาณ ๒.๓-๓.๐ มิลลิเมตร ผนังลำตัวปกคลุมด้วยไขแป้งสีขาว ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากราก ต้น ใบ และผลสับปะรด ช่วงเวลาที่ระบาดรุนแรงมากคือช่วงหลังบังคับดอกแล้ว นอกจากดูดกินน้ำเลี้ยงแล้ว เพลี้ยแป้งยังเป็นพาหะของโรคเหี่ยวสับปะรด (pineapple mealy bug with associated virus : PMWav) ภาษาชาวบ้านเรียกว่าโรคเอ๋อ ซึ่งจะมีมดเป็นตัวแพร่กระจายเพลี้ยแป้ง

การป้องกันกำจัด

๑. การอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ ซึ่งศัตรูธรรมชาติของเพลี้ยแป้ง ได้แก่ ตัวง่ามตัวลาย แมลงช้างปีกใส และแมงมุม โดยเฉพาะแมลงช้างปีกใส เป็นแมลงที่มีประสิทธิภาพในการกินเพลี้ยแป้งสูงมาก

๒. ในแหล่งที่เคยพบการทำลายของเพลี้ยแป้ง ให้ป้องกันกำจัดมดซึ่งเป็นตัวแพร่กระจายเพลี้ยแป้งด้วยวิธีทางเกษตรกรรม

๓.การใช้สารเคมี โดยเฉพาะจุดที่มีเพลี้ยแป้งระบาด และไม่ควรพ่นสารเคมีในระยะที่ใกล้เก็บเกี่ยว ควรพ่นครั้งสุดท้ายขณะที่อยู่ในช่วงออกดอกหรือติดผลอ่อน เพื่อไม่ให้เกิดการตกค้างของสารเคมีในผลผลิต

๑๓.๕ เพลี้ยไฟและเพลี้ยหอย

เพลี้ยไฟเป็นแมลงที่ทำความเสียหายแก่วัสดุปลูก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจุกของสับปะรด เพลี้ยไฟจะดูดกินน้ำเลี้ยงบริเวณตาส่วนยอด ถ้าเข้าทำลายบริเวณผลจะทำให้เกิดเป็นรอยแผลสีน้ำตาลและจะทำให้ผลสับปะรดมีรูปร่างผิดปกติ โดยทั่วไปเพลี้ยไฟจะระบาดสร้างความเสียหายให้กับสับปะรด ในช่วงสภาพอากาศแห้งแล้ง

สำหรับเพลี้ยหอยจะทำความเสียหายให้กับสับปะรด โดยการดูดกินน้ำเลี้ยงที่ใบ ทำให้ต้นสับปะรดเจริญเติบโตไม่ดี เพลี้ยหอยระบาดมากในช่วงที่อากาศค่อนข้างร้อนและแห้งแล้ง เพลี้ยหอยมักชอบอาศัยอยู่บริเวณใบสับปะรดที่ไม่ถูกแสงแดด นอกจากการทำลายสับปะรดแล้ว ยังทำให้ผลสับปะรดมีสภาพสกปรก ซึ่งเป็นตำหนิที่ผู้ซื้อผลผลิตไม่ต้องการ

๑๔) การพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน

๑๔.๑ มาตรฐาน GAP

- แหล่งน้ำ
- พื้นที่ปลูก
- การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร
- การผลิตให้ปลอดภัยจากศัตรูพืช
- การจัดการกระบวนการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตคุณภาพ
- การเก็บรักษาและการขนย้ายผลิตผลภายในแปลง
- การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว
- การบันทึกข้อมูล

ตารางที่ ๒๖ รายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP

ชื่อ - นามสกุล	ที่อยู่เกษตรกร	ที่อยู่แปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)
นายจิรายุ กี่ประเสริฐพงศ์	เลขที่ ๕๙/๒๗ หมู่ ๔ ตำบลป่าคลอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โทร.๐๘๓-๓๘๙๗๖๑๔	หมู่ ๓ ตำบลป่าคลอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	๗
นายจิรายุ กี่ประเสริฐพงศ์	เลขที่ ๕๙/๒๗ หมู่ ๔ ตำบลป่าคลอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โทร.๐๘๓-๓๘๙๗๖๑๔	หมู่ ๒ ตำบลป่าคลอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	๑๔
นายเกษม เชื้อสมัน	เลขที่ ๒๕๘/๗ หมู่ ๕ ตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โทร.๐๘๖-๖๘๙๒๙๕๕	เลขที่ ๒๕๘/๗ หมู่ ๕ ตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	๑.๕๖
นายวิม สมบัติ	เลขที่ ๕๒ หมู่ ๓ ตำบลสาคร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โทร.๐๘๒-๐๖๙๖๔๓๒	เลขที่ ๕๒ หมู่ ๓ ตำบลสาคร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	๑.๗๒
นายสุวัฒน์ สมนาม	เลขที่ ๒๓/๑๙ หมู่ ๘ ตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต โทร.๐๘๑-๖๙๑๓๕๗๗	หมู่ ๑ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	๒
นายชุมพล ทองสมบัติ	เลขที่ ๕/๒๐ หมู่ ๒ ตำบลเทพ กระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โทร.๐๘๖-๖๘๓๐๕๒๐	เลขที่ ๕/๒๐ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	๒
นางสาวอาทิตยา อัครสินธ วังกูร	เลขที่ ๔๙ หมู่ ๑ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต โทร.๐๘๑-๖๙๓๒๘๑๓	เลขที่ ๔๙ หมู่ ๑ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต	๒.๕
นางไพบุลย์ ซาหนองอ้อ	เลขที่ ๑๕๑/๕๑ หมู่ ๙ ตำบลเทพ กระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โทร.๐๘๕-๗๔๔๕๗๘๖	หมู่ ๓ ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	๓๑
นายระวี รองแก้ว	เลขที่ ๙๘/๖๑ หมู่ ๑ ตำบลกะทู้ อำเภอ กะทู้ จังหวัดภูเก็ต โทร.๐๖๒- ๔๙๑๗๙๗๘	หมู่ ๗ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	๙

๑๔.๒ เครื่องหมายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายใต้ชื่อ “สับปะรดภูเก็ต” (Phuket Pineapple)

- การเตรียมดิน
- การปลูก
- การใส่ปุ๋ย
- การควบคุมวัชพืช
- การให้น้ำ
- การบังคับการออกดอก
- การเก็บเกี่ยว
- การจัดการต้นตอ
- การปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยว

ด้วยคุณสมบัติซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของสับปะรดภูเก็ต เกิดจากความพิเศษเฉพาะพื้นที่ ลักษณะสภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดภูเก็ตและภูมิปัญญาของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดภูเก็ต ซึ่งมีองค์ความรู้และประสบการณ์การปลูกสับปะรดภูเก็ตอันยาวนาน จังหวัดภูเก็ตซึ่งได้ยื่นขอขึ้นทะเบียนสับปะรดภูเก็ต เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ.๒๕๔๖ ซึ่งกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ประกาศรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “สับปะรดภูเก็ต” เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ (เลขที่คำขอ ๕๐/๐๐๐๔๒ ทะเบียนเลขที่ สข ๕๒/๐๐๐๓๑ วันที่ยื่นคำขอ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๐ ผู้ขอขึ้นทะเบียน คือจังหวัดภูเก็ต) ทำให้สับปะรดภูเก็ตที่ผลิตโดยภูมิปัญญาของเกษตรกรจังหวัดภูเก็ตภายใต้ทรัพย์สินทางภูมิศาสตร์ในจังหวัดภูเก็ต ได้รับการคุ้มครองและประโยชน์ที่ได้รับ

- ๑) ผู้บริโภคจะได้รับสินค้าที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและความปลอดภัย
- ๒) เป็นการคุ้มครองผู้ผลิตจากการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม
- ๓) การเพิ่มมูลค่าสินค้าให้แก่ผู้ผลิตและเป็นเครื่องมือทางการตลาด ทำให้ผู้บริโภคเกิดความมั่นใจในการได้รับสินค้า
- ๔) การควบคุมดูแลรักษามาตรฐานสินค้าให้มีคุณภาพและรักษาชื่อเสียงของสินค้า
- ๕) การกระจายรายได้แก่เกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดภูเก็ตและผู้ประกอบการสับปะรดภูเก็ต

ตารางที่ ๒๗ รายชื่อเกษตรกรที่ได้รับมาตรฐานตราสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ชื่อ - นามสกุล	ที่อยู่เกษตรกร	ที่อยู่แปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)
นายจิรายุ กีประเสริฐพงศ์	๕๙/๒๗ หมู่ ๔ ตำบลป่าคอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โทร.๐๖๓-๕๕๔๕๓๒๙	หมู่ที่ ๔ ตำบลป่าคอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	๑๕ ไร่
นายระวี รongแก้ว	๔๘/๖๑ หมู่ ๑ ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต โทร.๐๖๒-๔๙๑๗๙๗๘	หมู่ที่ ๗ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	๑๔ ไร่ ๑ งาน
นางไพบุลย์ ชาหนองอ้อ	๑๕๔/๕๑ หมู่ ๙ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โทร.๐๘๕-๗๔๔๕๗๘๖	หมู่ที่ ๓ ต.ไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	๓๑ ไร่ ๓ งาน
นายวิชัย แซ่ตัน	๔๙/๑ หมู่ ๔ ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โทร. ๐๘๑-๒๗๑๔๕๔๘	หมู่ที่ ๗ ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	๑๐๐ ไร่
นายนิคม เนื่องนรา	๗๒/๖ หมู่ ๒ ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โทร. ๐๘๑-๕๖๙๕๓๘๑	หมู่ที่ ๗ ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	๓๐ ไร่

๑๕. ข้อมูลระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่สับปะรดภูเก็ต

กรมส่งเสริมการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดภูเก็ตและสำนักงานเกษตรอำเภอถลาง ได้เข้าไปส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันเป็น “แปลงใหญ่สับปะรดภูเก็ต”

แปลงใหญ่สับปะรดภูเก็ต อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต มีที่ทำการตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๔ ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต เกิดจากการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดภูเก็ตในพื้นที่ทุกตำบลของอำเภอถลาง จัดตั้งเป็นแปลงใหญ่ขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ.๒๕๕๙ มีการดำเนินงานตามโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนา ๕ ด้าน คือ ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพการตลาดและการบริหารจัดการ

ตารางที่ ๒๘ ข้อมูลระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่สับปะรดภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ปี ๒๕๕๙

ชื่อแปลง/ชนิดสินค้า	พื้นที่ดำเนินการ	เกษตรกร (ราย)	จำนวน แปลง	พื้นที่ (ไร่)	ประธานแปลง	ชั้น คุณภาพ
แปลงใหญ่สับปะรด ภูเก็ต	ม.๔ ต.ศรีสุนทร อ.ถลาง จ.ภูเก็ต	๒๗	๑	๖๑๗	นายระวี รongแก้ว โทร.๐๖๒-๔๙๑๗๙๗๘	A

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑.สถานการณ์การผลิตสับประรดภูเก็ต ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕ จังหวัดภูเก็ต

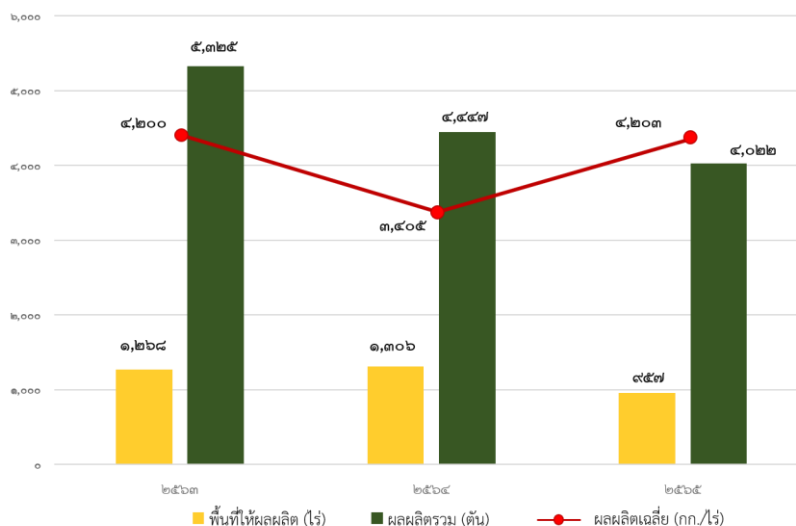
สับประรดภูเก็ตเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการปลูกแซมในสวนยางพารา โดยเกษตรกรจะปลูกในพื้นที่ของผู้อื่นโดยการเช่าหรือแลกกับการดูแลสวนยางพาราขึ้นอยู่กับการตกลงกัน การผลิตสับประรดภูเก็ตของจังหวัดภูเก็ต

ปี ๒๕๖๓ จังหวัดภูเก็ตมีเนื้อที่ให้ผลผลิต ๑,๒๖๘ ไร่ ปริมาณผลผลิตรวม ๕,๓๒๕ ตัน ผลผลิตเฉลี่ย ๔,๒๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ปี ๒๕๖๔ มีเนื้อที่ให้ผลผลิต ๑,๓๐๖ ไร่ ปริมาณผลผลิตรวม ๔,๔๔๗ ตัน และผลผลิตเฉลี่ย ๓,๔๐๕ กิโลกรัม/ไร่ ปี ๒๕๖๕ มีเนื้อที่ให้ผลผลิต ๙๕๗ ไร่ ปริมาณผลผลิตรวม ๔,๐๒๒ ตัน ผลผลิตเฉลี่ย ๔,๒๐๓ กิโลกรัม/ไร่ โดยในปี ๒๕๖๕ พื้นที่ปลูกและพื้นที่เก็บเกี่ยวลดลงจากปี ๒๕๖๔ ร้อยละ ๒๙.๓๘ และ ร้อยละ ๒๖.๗๒ ตามลำดับ เนื่องจาก

- ๑.จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกสับประรดภูเก็ตลดลง
- ๒.การหาพื้นที่ปลูกสับประรดภูเก็ตยากมากขึ้น เนื่องจากพื้นที่ปลูกส่วนใหญ่ เป็นที่ของนายทุน
- ๓.ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น เนื่องจากราคาปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น เช่น ปุ๋ยมีราคาสูงขึ้น
- ๔.ขาดแคลนแรงงาน

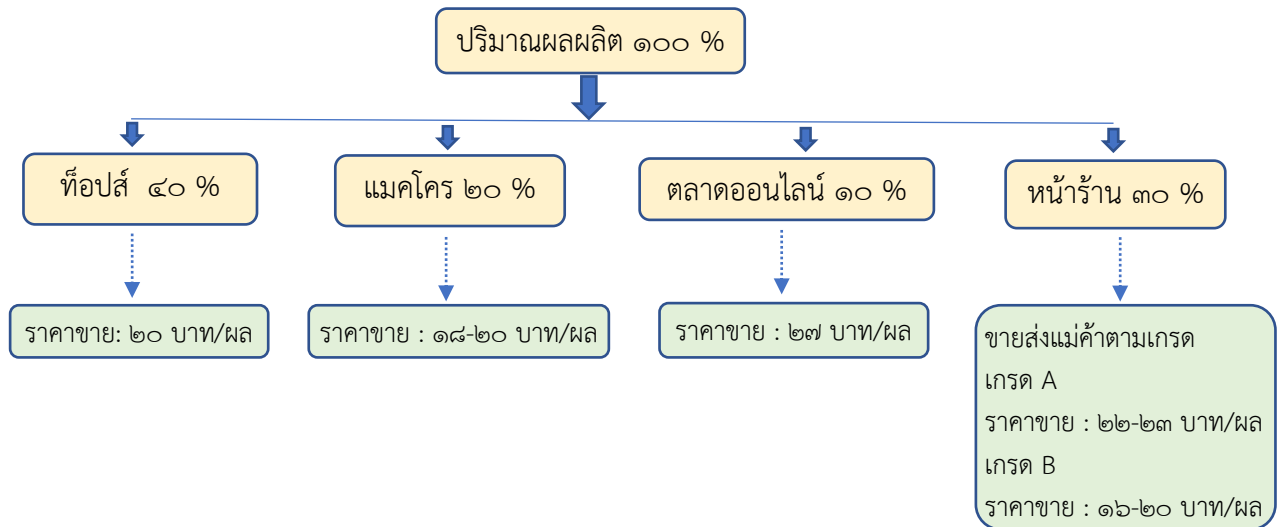
ตารางที่ ๒๙ จำนวนคร้วเรือน พื้นที่ปลูก พื้นที่ให้ผลผลิต ผลผลิตรวม ผลผลิตเฉลี่ย ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕

ปี	จำนวนคร้วเรือน (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)
๒๕๖๓	๕๘	๑,๔๐๑	๑,๒๖๘	๕,๓๒๕	๔,๒๐๐
๒๕๖๔	๗๔	๑,๕๕๕	๑,๓๐๖	๔,๔๔๗	๓,๔๐๕
๒๕๖๕	๕๙	๑,๐๙๘	๙๕๗	๔,๐๒๒	๔,๒๐๓

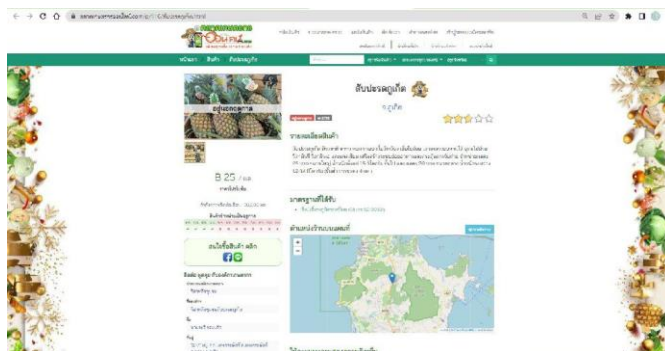
แผนภูมิแสดงพื้นที่ให้ผลผลิต ผลผลิตรวม ผลผลิตเฉลี่ย ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕

๒) วิธีการตลาดสับปะรดภูเก็ต

ที่มา : กลุ่มแปลงใหญ่สับปะรดภูเก็ต อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

รูปแบบตลาดออนไลน์

รูปแบบหน้าร้าน

๓) ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน

ตารางที่ ๓๐ แสดงต้นทุนการผลิตสับปะรดภูเก็ต

รายการ	บาท/ไร่
ค่าห่อพันธุ์	๓,๕๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๕๐๐
ค่าฮอร์โมน/อาหารเสริม	๑,๐๐๐
ค่าสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๗๘๐
ค่าจ้างแรงงาน	๗,๐๐๐
รวม	๑๓,๗๘๐

ที่มา : ข้อมูล ณ ธันวาคม ๒๕๖๔

ต้นทุนการผลิต	๑๓,๗๘๐	บาท/ไร่
ผลผลิต	๔,๐๐๐	กิโลกรัม/ไร่
ราคาที่เกษตรกรขายได้		
- ท้อปส์	ขายส่ง	ลูกละ ๒๐ บาท
- แมคโคร	ขายส่ง	ลูกละ ๑๘-๒๐ บาท
- ตลาดออนไลน์	ขายส่ง	ลูกละ ๒๗ บาท
- หน้าร้าน	ขายส่ง เกรด A	ลูกละ ๒๒-๒๓ บาท
(ขายส่งแม่ค้าตามเกรด)	เกรด B	ลูกละ ๑๖-๒๐ บาท

การคัดขนาดแยกตามเกรด

เกรด A : ผลขนาด ๑.๕๐ กิโลกรัมขึ้นไป

เกรด B : ผลขนาด ๑.๐-๑.๔๙ กิโลกรัม

เกรด C : ผลขนาด ๐.๘-๐.๙๙ กิโลกรัม

ที่มา : กลุ่มแปลงใหญ่สับปะรดภูเก็ต อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ส่วนที่ ๔ ข้อมูลแผนงาน/โครงการ เกี่ยวกับสินค้าสับปะรดภูเก็ต

๑) การใช้นวัตกรรมขยายผลสู่กลุ่มแปลงใหญ่สับปะรดภูเก็ต

โดยศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (Agritech and Innovation Center : AIC) จังหวัดภูเก็ต

ศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (Agritech and Innovation Center : AIC) จังหวัดภูเก็ต โดยอาจารย์ประเสริฐ จริยะเลอพงษ์ รองคณะบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ในฐานะผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรมจังหวัดภูเก็ต ได้คิดค้นผลิตภัณฑ์ “เจลลี่สับปะรดภูเก็ต” เพื่อเพิ่มมูลค่าสับปะรดภูเก็ต

ผลิตภัณฑ์ “เจลลี่สับปะรดภูเก็ต” เป็นเจลลี่พร้อมดื่มทำจากสับปะรดแท้ นำมาคั้นสดโดยไม่มีการเติมสารปรุงแต่งใดๆ ตัวผลิตภัณฑ์ไม่มีการใส่สารกันบูดจะสามารถทำให้ได้รสชาติที่เป็นน้ำสับปะรดภูเก็ตแท้ และมีประโยชน์ต่อสุขภาพอีกด้วย ในส่วนของตัววัตถุดิบหลัก คือ สับปะรดภูเก็ต ซึ่งรับมาจากกลุ่มแปลงใหญ่สับปะรดภูเก็ต อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โดยตรง เพื่อให้ได้สับปะรดภูเก็ตที่เป็นสายพันธุ์ภูเก็ต และคงความเป็นเอกลักษณ์ของสับปะรดภูเก็ตแท้ๆ

อาจารย์ประเสริฐ จริยะเลอพงษ์ และทีมงานได้คิดค้นวิธีทำเจลลี่สับปะรดภูเก็ต วัตถุดิบในการผลิตมี ๔ อย่าง คือ ๑) สับปะรด ๓ ลูก ๒) เกลือ ๐.๑ กรัม ๓) น้ำตาล ๓.๘๕ กรัม ๔) แชนแทนกรัม (สารให้ความหนืด) ๐.๕ กรัม โดยเริ่มจากการปอกเปลือกสับปะรด แล้วหั่นเนื้อสับปะรดเป็นชิ้นๆ นำสับปะรดใส่ในเครื่องแยกกาก จะได้เป็นน้ำสับปะรดและส่วนกาก นำกากสับปะรดมาคั้นด้วยผ้าขาวบางอีกหนึ่งรอบ จากนั้นนำน้ำสับปะรดไปตั้งไฟ คนไปเรื่อยๆ จนได้อุณหภูมิ ๘๐ องศาเซลเซียส ให้ใส่เกลือ น้ำตาล แชนแทนกรัม ลงไปคนต่อจนหนืด นำไปใส่ในบรรจุภัณฑ์ ๑๕๐ มิลลิลิตร จากนั้นแช่ด้วยน้ำอุณหภูมิห้องต่ออีก ๑๐ นาที ก็เป็นอันเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ต่อมาศูนย์ AIC จังหวัดภูเก็ต ได้ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใน Innovation Catalog ของศูนย์วิทยาศาสตร์ฮาลาลอันดามัน มาพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นเจลลี่สับปะรดภูเก็ตผสมสารสกัดโคโคซานจากกุ่มมังกร ให้กลายเป็นสินค้าที่น่าสนใจและโดดเด่นขึ้น สามารถเข้าถึงได้สำหรับทุกเพศทุกวัยและสามารถทานได้ทุกวัน เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์และช่วยให้ชุมชนมีรายได้มากขึ้นอย่างยั่งยืน

๒) การเพิ่มมูลค่าสับปะรดภูเก็ตโดยการผลิตเป็นเวชสำอางจากสับปะรดภูเก็ต โดยสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตร่วมกับวิสาหกิจชุมชนสับปะรดภูเก็ต

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ร่วมกับวิสาหกิจชุมชนสับปะรดภูเก็ต แปรรูปสับปะรดเป็นผลิตภัณฑ์เวชสำอางภายใต้ชื่อ "ANANA" ซึ่งมีผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการพัฒนา คือ โฟมล้างหน้า เจลแต้มสิว ครีมหน้าใส และโลชั่นทาผิว

ที่มา : <https://www.bypkru.org/activity/product-development-pineapple-anana-phuket>

๓) โครงการ/แผนงานด้านสับปะรดภูเก็ต ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ตารางที่ ๓๑ โครงการ/แผนงานด้านสับปะรดภูเก็ต ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

โครงการ	กิจกรรม	หน่วย ดำเนินการ	แหล่ง งบประมาณ	วงเงิน (บาท)
โครงการขยายผลเทคโนโลยีแก้ไขปัญหารโรคเหี่ยวสับปะรดในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต (ต.ค.๖๑-มี.ค.๖๔)	การนำเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรที่ผ่านการวิจัยและพัฒนาแล้วมาใช้ในการแก้ไขปัญหารโรคเหี่ยวสับปะรดในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรภูเก็ต	เงินรายได้จากการดำเนินงานวิจัยด้านการเกษตรกรมวิชาการเกษตร	-
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ๑.ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรด ๑.๑ จัดทำข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดผลสดและสับปะรดโรงงาน ๑.๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรโดยการอบรมถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดภูเก็ต	งบปกติ	๒๐,๕๐๐

ภาคผนวก

กรมทรัพย์สินทางปัญญา
กระทรวงพาณิชย์

เล่มที่ 9 เลขที่ประกาศ 36
วันที่ประกาศโฆษณา 13 กรกฎาคม 2552

ประกาศโฆษณาการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

เลขที่คำขอ 50100042

วันที่ยื่นคำขอ 26 ตุลาคม 2550

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ สับปะรดภูเก็ต

รายการสินค้า สับปะรด

ผู้ขอขึ้นทะเบียน จังหวัดภูเก็ต

ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดภูเก็ต ถนนนครินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000

1. คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

สับปะรดภูเก็ต (Phuket Pineapple) หมายถึง สับปะรดที่อยู่ในกลุ่มสายพันธุ์ควีน (Queen) ซึ่งปลูกในอำเภอเมืองภูเก็ต อำเภอกะทู้ และอำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์สับปะรด : เป็นสับปะรดในกลุ่มควีน

(2) ลักษณะทางกายภาพ

ใบ มีสีเขียวอ่อนมีแถบสีแดงบริเวณกลางใบ ขอบใบเรียบมีหนามสีแดงตลอดความยาวของใบ

ผล รูปทรงกระบอก ขนาดกลาง มีน้ำหนักตั้งแต่ 0.9 – 1.6 กิโลกรัม ตัวจุกมีลักษณะตรงหรือเอียงด้านใดด้านหนึ่ง ความยาวของจุกโดยเฉลี่ย 1/3 – 3/4 ของความยาวผล

ตาผล ตาลึก

เนื้อ มีสีเหลืองเข้มสม่าเสมอ กลิ่นหอม เยื่อใยน้อย รสชาติหวานกรอบ แก่นผลมีความกรอบมากรับประทานได้

(3) ลักษณะทางเคมี

ปริมาณกรดโดยรวมเฉลี่ยร้อยละ 0.6 และมีความหวานอยู่ระหว่าง 17-20 ° brix

2. กระบวนการผลิต

การปลูก

(1) ปลูกได้ตลอดปี

(2) การเตรียมพื้นที่ปลูก มีการไถปรับระดับและ/หรือไถพรวนตามความเหมาะสม

(3) ปลูกเป็นแถวคู่/แถวเดี่ยว โดยใช้หน่อขนาดกลางที่เกิดในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต หากปลูกช่วงหน้าฝน ต้องฝังหน่อให้เอียง 45 องศา เพื่อป้องกันน้ำขังในยอด

(4) หากจำเป็นต้องบังคับดอก ให้เริ่มบังคับดอกหลังจากสับปะรดมีอายุ 8 เดือนขึ้นไป โดยการใส่สารเนฟธาไลน์อาซิติกแอซิด (NAA) หยดลงในยอดสับปะรดหลังฝนตก และมีน้ำขังในดอกสับปะรด

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวพร้อมจุก และก้าน โดยเก็บเกี่ยวผลสับปะรดที่มีสีเขียวเกือบตลอดทั้งผล ในกรณีที่มีการบังคับดอก ให้เก็บเกี่ยวหลังการบังคับดอกประมาณ 140 วัน

การบรรจุหีบห่อ

รายละเอียดบนฉลากให้ประกอบด้วยคำว่า " สับปะรดภูเก็ต " และ/หรือ " Phuket pineapple "

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ปัจจัยทางธรรมชาติและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ เป็นสิ่งจำเป็นในการผลิตและมีผลต่อคุณภาพของสับปะรดภูเก็ต

ลักษณะภูมิประเทศ

ภูเก็ตมีลักษณะเป็นเกาะริมทวีป คือเป็นเกาะที่ตั้งอยู่ตามชายฝั่งทะเลหรือไม่ไกลแผ่นดินมากนัก จึงมีลักษณะทางธรณีวิทยาคล้ายคลึงกับแผ่นดินใหญ่ที่อยู่ใกล้เคียง พื้นที่เกาะประกอบด้วยพื้นที่ลาดชันแบบภูเขา ที่ราบเชิงเขา และที่ราบต่ำ พื้นที่ร้อยละ 70 เป็นภูเขาทอดยาวตามแนวเหนือใต้ ภูเขาส่วนมากอยู่ทางด้านตะวันตก ทำให้ที่ราบชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกแคบ ทางด้านเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือเป็นที่ราบสูง มีคลองสายสั้นๆ ไหลลงทางตอนใต้และตะวันออก พื้นที่ร้อยละ 30 เป็นพื้นที่ราบ ส่วนใหญ่อยู่บริเวณตอนกลาง ตะวันออก และชายฝั่งตะวันตก ลักษณะของดินเป็นดินลิกเนื้อดินเป็นดินร่วน ดินร่วนปนดินเหนียว ดินร่วนปนทราย ดินร่วนเหนียวปนทราย ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินร่วนเหนียวปนทราย ดินเหนียวปนทราย หน้าดินค่อนข้างเป็นทราย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง ระบายน้ำได้ดี ความเป็นกรดเป็นด่างของดินประมาณ 4.5 – 5.5 เป็นดินที่มีความเหมาะสมในการปลูกสับปะรดมาก นอกจากนี้ จังหวัดภูเก็ตยังได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ตั้งแต่เดือนเมษายน – เดือนกันยายน และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่เดือนตุลาคม–เดือนพฤศจิกายน ทำให้มีฝนตกชุกโดยฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม–เดือนตุลาคม และ ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน – เมษายน จนเป็นที่เรียกขานกันว่า "ฝนแปด แดดสี่ "

ประวัติความเป็นมา

ภูเก็ตเป็นแหล่งปลูกสับปะรดที่มีชื่อเสียงมานาน เนื่องจากสับปะรดที่ปลูกในภูเก็ตมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว คือ เนื้อจะหวานกรอบ กลิ่นหอม มีเยื่อใยน้อย จึงเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคมาก ความมีชื่อเสียงนี้ทำให้คนทั่วไปเรียกสับปะรดที่มาจากจังหวัดภูเก็ตว่า สับปะรดภูเก็ต ตามชื่อแหล่งปลูก การปลูกสับปะรดบนเกาะภูเก็ตสามารถปลูกได้ตลอดปี โดยเกษตรกรนิยมปลูกแซมในสวนยางพาราตั้งแต่เริ่มปลูกจนกระทั่งต้นยางอายุได้ 3 ปี ทำให้มีรายได้ก่อนที่จะได้รับผลผลิตจากยางพารา สับปะรดภูเก็ตจัดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดภูเก็ต

4. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกสับปะรดภูเก็ต อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอถลาง อำเภอกะทู้ และอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต รายละเอียดตามแผนที่

5. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

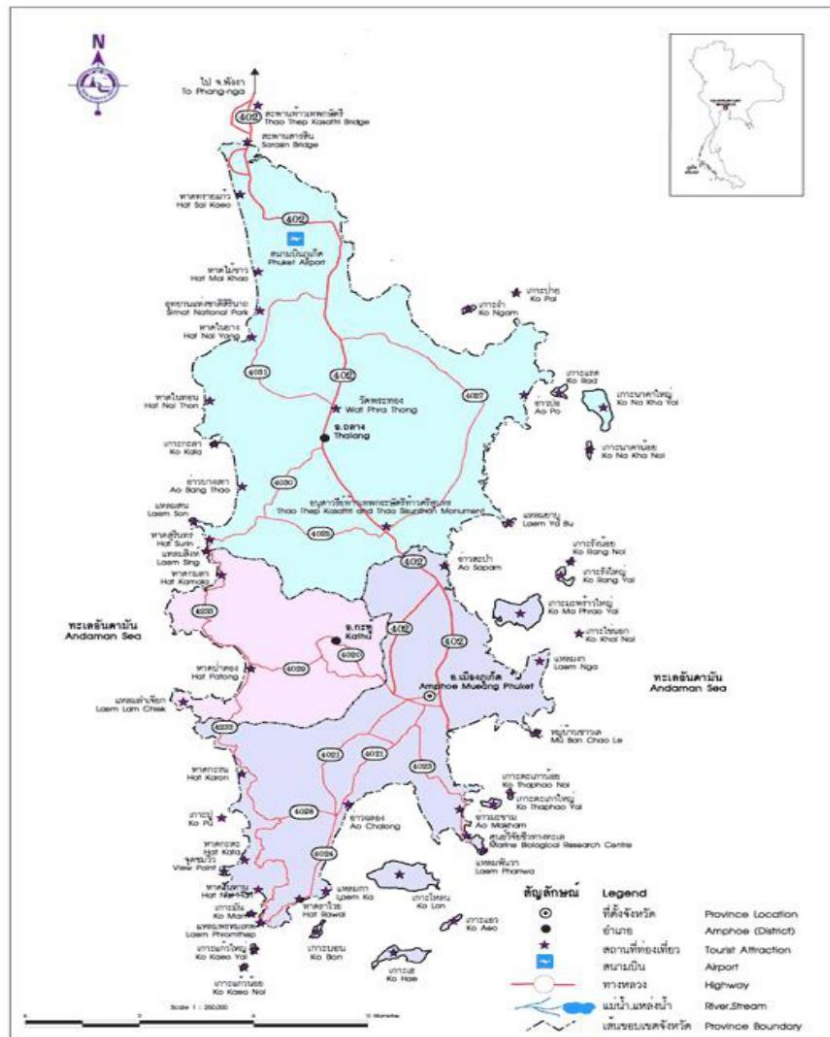
(1) สับปะรดภูเก็ตต้องการปลูกในเขตพื้นที่ อำเภอถลาง อำเภอกะทู้ และอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ตามกระบวนการผลิตข้างต้น

(2) กระบวนการผลิตจะต้องได้ผ่านการควบคุมตรวจสอบคือมีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ปลูกสับปะรดภูเก็ต รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

6. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิต ในระดับผู้ผลิต และระดับจังหวัด
  - (2) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกเกษตรกรผู้เพาะปลูก และผู้ประกอบการที่ประสงค์จะขอใช้
สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สับปะรดภูเก็ต
  - (3) ผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
สับปะรดภูเก็ต
-

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์
สับประดุกเก็ต

ขอบเขตพื้นที่การผลิต สับประดุกเก็ต ครอบคลุมพื้นที่ อำเภอถลาง อำเภอกะทู้ และอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต